

PO SOVIETINIŲ KEVALU

Brangusis Teofilis Justinovičius...

Poetas Teofilis Tilvytis jau seniai pakankamai prisitarnavo bolševikams. Jei nebūtų prisitarnavęs, tai, aišku, nebūtų gavęs liaudies poeto vardo. O šiandien jis tik ir gyvas daugiau tais nuopelnais, kurie jam buvo pripažinti, ypač už poemą „Ušnynės“ parašymą, kurioje tariamai skurdūs valstiečiai su dideliu džiaugsmu sutinka kolchozus.

Dabar jis yra jau visiškai nusirašęs nuo koto. Eilėraščių Tilvyčio tokie jau būna menki, taip prastai sureginti, kad net pradedantieji poetėliai išdrįsta iš jo pasišaipyti. Iš Tilvyčio beliko maždaug toks poetas, kaip iš Justo Paleckio, kuris irgi vis dar tebėra lietuvis. Tačiau Tilvytis dabar didelis komunistas, ir dėl to jam nesunku nešioti liaudies poeto vardą. Pasišaiptas kas nors, ir vėl gana. Ar ilgai kas Lietuvoje galėtų šaipytis iš poeto Paleckio, kuris juk yra kartu ir šlovingasis prezidentas?

Tai dėl to, kai Tilvytis dabar susilaukė 60 metų amžiaus, jį pasveikino partijos centro komitetas kartu su ministrų taryba ir aukščiausiojo sovietu, o taip pat ir visi kiti, kam tik tenka tokia pareiga. Tiesa, išsirašęs buvęs poetas ta proga negavo jokio ordino, bet ką gi dabar padarysi! Matyt, nebėra už ką...

Tačiau jam pagerbti suruoštame minėjime išryškėjo vienas itin naujas dar dalykas. Pasirodo, Mielėlaitis perskaitė rašytojų draugijos sveikinimą, kuriame i Tilvyti štai kaip kreipiamasi: „Brangus Teofilis Justinovičiaul! Teofilis čia tai Teofilis, nieko labai džiuginančio ar naujo. Bet tas Justinovičius rodo juk ne vien tai, iš kur sau stiprybę semia sovietinė Lietuvos rašytojų draugija. Tai taip pat aiškiai rodo, kad liaudies poetas Teofilis Justinovičius Tilvytis dabar ir be jokių oridinų gali būti ramus, nes yra surusintas ir iš vidaus ir iš paviršiaus. Net ir jo tėvas juk dabar nebe Justinas jau.

Ta pačia proga rašytojų draugijos vicepirmininkas Justinas Marcinkevičius irgi gražiai pasirašė. Jis Tilvyčiui sakė: „apkabiname kaip draugą ir bučiuojame kaip plunksnos brolį“. Aišku, tik rusai glėbesčiuojasi ir bučiuojasi, ir Marcinkevičius iš Maskvos ar net ir iš dar toliau bus parsivežęs šitokią paprotį. Tačiau jis seniai jau tą išsireiškimą vartoja, ir mūsų tai nebestebina.

Bet jei prie Mielėlaičio sukurtą Justinovičiaus dar pridėdame tuos apkabimus ir pabučiavimus, tai išeina visiškai stiprus dalykas. Išeina lyg dokumentas su antspaudu. Siųsk tik į Maskvą ir dėk galutinai surusintą liaudies poetą Justinovičių į imperialistinių laimėjimų muziejų.

Kreivos priesaikos

„Tauragnų“ kolchoze prieš metus buvo suvaryti į krūvą visi komсомolcai ir dar neorganizuoti jaunuoliai ir turėjo visi prisiekti, kad jie gerbs jaunųjų partizanų atminimą, augs išmintingais sovietinės tėvynės patriotais ir atiduos visas jėgas sovietinių tautų šeimai stiprinti.

Dabar „Komjaunimo tiesoje“ M. Stundžia rašo, kad jie prisiekė, išsikirstė ir ištisus metus jau nebebuvo susirinkę ir tos priesaikos nebekartoję. Stundžia nusi-vylęs, kad tauragniškaiai taip užmiršo savo priesaiką. Ten, sako, apylinkėje palaidotas vienas už sovietus kritęs lietuvis mokytojas ir visa eilė rusų, net Sov. Sąjungos didvyrių. Jie, girdi, kovojo ir žuvo už mūsų laisvę ir nepriklausomybę. O štai jaunimas vertiamas prisiekti ir viską užmiršo, nebesirūpina jokia draugyste su rusais.

Nusivylęs ne vien tik Stundžia. Ten gyvena ir rusė Marfa Rybakova, kuri dalyvavo tame priesaikų susirinkime ir tada labai džiaugėsi. Jos vaikai žuvo, kaip sovietiniai partizanai, ir pagal dabartinius reikalavimus reikėtų laukti, kad lietuviai jaunimas ją ant rankų nešiotų ir reikštų jai visokeriopą pagarbą. Deja, ir ją visi užmiršo, kaip ir tas priesaikas.

O, mūsų galva, tur būt, ir priesaikas visi užmiršo tik dėl to, kad šita rusė Marfa maišosi akyse. Gal dar galima šiaip taip prisiversti pakęsti mirusius rusus. Juk jie jau mirė, gal kitas net nežinodamas už ką. Juos kovoti, greičiausia, varė kiti, kaip ir taureginius jaunuolius priesaikos duoti. Jie mirė ir nebegali patys reikalauti sau ypatingos pagarbos. Tačiau ta rusė Marfa Rybakova tebegyvena tarp tauragniškių ir visiems savo buvimu rodo, kad rusas valdo Lietuvą ir reikalauja pagarbos ir meilės. Na, kaip čia lietuvius jaunuolis gali leikytis kokių nors prievarta iš jo paimtų priesaikų ir šokinėti apie tą rusę?

APGAULINGI SUMETIMAI

CHRUŠČIOVAS — TARPTAUTINĖS TEISĖS SAUGOTOJAS?

RAŠO STASYS LOZORAITIS

nami gen. štabo žemėlapiai, pažymint Estiją, Latviją ir Lietuvą kaip „sovietinės respublikas“.

Tačiau Sovietų Sąjungos sulaužytų sutarčių šūkšlyne guli ne tik tai jos pasižadėjimai, prisiimti kaimyninių valstybių atžvilgiu. Sovietai jau išmetę į šūkšlyną taip pat savo susitarimus su Vakarais, k.a.: Atlanto pareiškimą, Teherano ir Jaltos konferencijų nutarimus atstatyti Cent-ro ir Rytų Europos valstybių nepriklausomybę, Maskvos pasižadėjimą suvienyti Vokietiją ir t.t. Labai klystų, kas mėgintų raminti save mintimi, kad sovietų ekspansija bei agresija esančios nukreiptos tikta prieš jos kaimynus. Kiekvienas kraštas yra šituo atžvilgiu Sovietų Sąjungos kaimynas. Ir, būtent, ne dėl atominių raketų, kurių ji turi, bet nedrįsta panaudoti, o todėl, kad ji siekia sunaikinti laisvę bet kuriame krašte. Kiekvienu atveju Sovietų Sąjunga, jau įsitvirtinusi Kuboje, yra Lotynų Amerikos kaimynė. Jokie jos ginčai su raudonąja Kinija negali šio fakto pakeisti. O, be to, Maskvos ir Pekino konkurencija tegali suaktyvinti komunistinę diversiją pasaulyje.

Ši sovietų užsienio politikos apžvalga sukelia klausimą, kuriais tikslais sovietų vyriausybė, nežiūrėdama savo 45 metus besitęsiančių taikos ir kitų sutarčių laužymo, vėl grįžta į „taikos garantijų“ kelią? Tikslai yra šie. Pirmia, paveikti savo tariamuoju „taikingumu“ Vakarų viešąją nuomonę ir per ją daryti spaudimą į Vakarų vyriausybes, kad pripažintų visus užkariavimus Rytų bei Centro Europoje, žinoma, įskaitant ir vadinamąją „Vokietijos demokratinę respubliką“. Šia proga pažymėtinas sovietų plano nuostatas, draudžius privačiamų priemonių vartojimą svetimos teritorijose. Toks formulavimas parodo, jog sovietai, vis tiek, ar jų planas priimtas, ar ne, tebėra pasiryžę ir toliau trukdyti savo provokacijomis sąjungininkų susisiekimą su Vakarų Berlynu, versdami juos tuo būdu susitariti tiesiog su Ulbrichto valdžia. Antra, Chruščiovas siekia sutrukdyti tarptautinės pagalbos teikimą toms teisėtoms vyriausybėms, prieš kurias yra ir bus daromi komunistiniai sučiūimai Azijoje, Afrikoje ir — ypač — Pietų Amerikoje. Greta to Chruščiovas nori sudaryti sovietams pretekstų remti

tokius sukilimus, kaip kad jie tai yra padarę Kuboje. Trečias — ir vyriausias — Chruščiovo tikslas: pakelti savo prestižą, smarkiai nukentėjusį dėl žemės ūkio kolektyvinės sistemos bankroto ir dėl kitų vidaus sunkumų. Vakarai jau yra padėję sovietų vyriausybei ūkio srity, parduodami jai grūdų už 1 milijardą dolerių. Dabar Chruščiovas nori, kad Vakarai netiesiogiai paremtų jį politiniu atžvilgiu, priimdami jo „taikos planą“ ir tuo padėdami jam vaidinti tarptautinės teisės bei moralės įstatymų leidėjo vaidmenį.

Padėti Chruščioviui tą vaidmenį atlikti reikštų pagilinti politinį bei moralinį chaosą, kurį Sovietų Sąjunga yra sukūrusi pasaulyje. Vienintelė priemonė jo užsimojimams sutrukdyti yra aiškus sovietų pavergtųjų tautų teisės į laisvės atstatymą kėlimas.

(Šis straipsnis paskelbtas taip pat Šveicarijos dienrašty „Basler Nachrichten“).

Europos ir Amerikos spaudos nuotrupos

Prekyba su Castro

Jungtinės Amerikos Valstybės diktatoriaus Castro valdomąją Kubą laiko savo priešu. Tačiau kei kurios Vakarų valstybės prekiauja su Kuba ir tą prekybą nori teisinti, nors pripažįsta, kad tai vyksta prieš J.A.V. interesus. Štai britų „The Guardian“ rašo:

„Vašingtone i Dr. Castro žiūrima, kaip į Karibų juodąją eminenciją, visuomet keliantį Jungtinėms Valstybėms neramumus, kaip amerikiečiai galvoja, jų užpakaliname darže, nuolat savo pirštu maišantį kiekvieną antiamerikonišką žirnių košę i pietus nuo Rio Grande. Dr. Castro nėra J. Valstybių draugas. Jei jis galėtų, tai niekais paverstų amerikiečių įtaką Lotynų Amerikoje“.

Bet, žinoma, pasiekti višiško vieningumo tarp Vakarų sąjungininkų neįmanoma, ir tuo reikalu net pačių amerikiečių „The New York Times“ rašo:

„Johnsono vyriausybė planuoja aiškiai beprasmiškais pastangomis versti kitus kraštus sustabdyti prekybą su Kuba. Pasakutinosios žinios iš Vašingtono rodo, kad J. Valstybės žada pagrasinti D. Britanijai, Prancūzijai, Ispanijai, Japonijai ir kitoms valstybėms pritaikyti sankcijas, jei jos ir toliau prekiautų su Kuba. Sunku net sugalvoti tinkamesnę politiką, kuri būtų geresnė už šią vakariečių eilės nesantaikos sėklai pasėti. Eilė kraštų davė suprasti, kad jie leidžia savo piliečiams prekiauti su Kuba, prireikus net teikdami vyriausybės paramą. Mes negalime jų čia sulaukyti.“

NAUJI NESUSIPRATIMAI

Tačiau kaip tik šiuo metu J. Valstybėms iškilo naujas nesusipratimas su Kuba. Amerikiečiai sulaukė savo vndenyse Kubos žvejus. Kuba i tai atsakė uždraudama J. Valstybėms imti savo bazę vandenį. Šveicarų „Der Bund“ dėl to rašo:

„Ypatingos, ar tik ne Castro sugalvotos, sąlygos sudaromos naujuoju ginču kaip tik prieš prezidento rinkimus J. Valstybėse. Prezidentui Johnsonui, kuris turi ir taip jau rūpesčių čia su Panamos kanalu, čia su perversmais Pietų Vietname, dabar teks dar kaip nors susitvarkyti su Castro. Juk ir dabar jau kandidatuoja į prezidentus respublikonas Goldwateris ir kiti abiejų partijų smerkuoliai reikalauja, kad prezidentas imtųsi kokių priemonių dėl draudimo imti vandenį Guantanamo bazėje“.

Tačiau amerikiečių „The New York Times“ dėl nesusipratimo primeta kaltę ir priems amerikiečiams, ypač Floridos valstijos įstaigoms. Jis rašo:

„Čia viskas rodo, lyg abi pusės naudotųsi adatėmis apsidarymo politika. Reikalas nėra panašus į raketų krizę. Užtektų ramių nevyrių ir kantrybės jam išspręsti. Tačiau reikia pasvarstyti, argi Floridos įstaigos turi teisę tvarkyti viso krašto reikalus su užsieniu. Federalinės įstaigos buvo nusistačiusios paleisti Kubos žvejus. Bet Florida pritaikė savo įstatymą, kuris draudžia be leidimo žvejoti Floridos vandenys. Gal tas įstatymas ir sutinka su konstitucija, o gal ir ne, tačiau šiuo metu jis J. Valstybėms pridarė nemalonių ir nereikalingų nesusipratimų“.

TUNELIS PADIDINS EUROPA

Prancūzams ir anglams nutarus kasti per kanalą tunelį, prancūzų „L'Aurore“ šitip vertina tą užsimojimą:

„Anglai rodo, kad Anglija nenori būti sala ir bus pagaliau suldydyta su Europa.“

JUNGT. AMERIKOS VALSTYBIŲ

SVEIKINIMAS

Vasario 12 d. JAV Valstybės Sekretorius — Užsienių Reikalų Ministeris Deanas Ruskas mūsų Atstovui Vašingtone atsiuntė šitokią sveikinimą Nepriklausomybės šventės progą:

„Keturiadešimt šeštųjų Lietuvos nepriklausomybės metinių proga jaučiu malonią pareigą pereikšti Jungtinių Valstybių vyriausybės ir tautos geriausius linkėjimus.“

„Amerikiečiai visada yra kovoję už visų tautų laisvę ir apsisprendimo teisę ir smerkę pavergimą jų, kur tik šitaip yra įvykę. Jungtinių Valstybių vyriausybė, griežtai ir nuolat atsisakydama pripažinti Sov. Sąjungos neteisėtai įvykdytą Lietuvos prisijungimą, gerbia lietuvių tautos atsidavimą laisvės ir teisingumo idealams. Mes tikime, kad lietuvių tautos patvarumas įgalins ją pasiekti teisėtai jai priklausančios tautinės nepriklausomybės“.

Ištobulinus orinį susisiekimą ir pradėjus gaminti raketas, sala beliko tik atgyvenusi savoka. Jeigu dažnai būdavo sakoma, kad Anglija niekada nepriklausė Europai, tai šiandien ji bus jau tikrai su Europa. Didžioji tunelio statymo reikšmė bus ta, kad dabar jau Anglijos vieta yra šalia Šešių, idant ji čia jau kaip narys kartu dirbtų. Visi argumentai prieš tokius ryšius dabar turi jau atkristi, nes jie yra pasenę. Jie užsilikę dar iš anų laikų, kai tarp Anglijos ir Europos dar tebebuvo jūra“.

TAUTA IR TAUTINĖ ISTIKIMYBĖ LATVISKAI

Janis Zarinš išvertė i latvių leidykla „Akademiska Dzive“ išleido Dr. Juozo Girniaus knygą „Tauta ir tautinė ištikimybė“.

Pasirodo, ar ne latviai tik bus labiau susidomėję šia puikia knyga, kuri pirmoje eilėje buvo, aišku, skirta lietuviams.

Lietuva atsilikusi pramonėje — kokia jos vystymo kryptis?

(E). Ryšium su Estijoje vykusia Pabaltijo konferencija gamybinių jėgų vystymo ir išdėstymo klausimais, pagal „Liaudies ūkį“ (1963 m. nr. 12), nurodyta i palankias gamybinių jėgų vystymui sąlygas — patogią ekonominę-geografinę padėtį, Vakarų Europos artumą, patogias sąlygas žvejybai, gerai išvystytą statybinių medžiagų pramonę. O neigiamos sąlygos, tai — negausios iškaskenos, didelis nuotolis nuo kuro ir energetikos šaltinių (artimiausi anglies, dujų ir naftos telkiniai nutolę 2.000-3.000 km), dirvožemių užpelkėjimas, nedideli medienos ištekliai (ypač Lietuvoje).

Pripažinta, kad tektų rūpintis tokios pramonės vystymu, kuri labiausiai atitinka paskirų respublikų ekonomines-geografines sąlygas. Pramonės tempai Lietuvoje esą atsilikę ir atsilikimas žymus palyginus ir su kitomis Pabaltijo respublikomis. Pastebėta, kad, jei 1961 m. iš 1.000 Sovietų S-gos gyventojų pramonėje buvo užimti 107 žmonės, Kaliningrado srityje — 126, Latvijoje — 140 ir Estijoje — 139, tai Lietuvoje pramonėje dirbo tik 90 žmonių.

Estijoje įvykusioje konferencijoje kelta mintis Lietuvoje specializuoti ypač tiksliųjų steklių gamybą, o pagrindinės pramonės vystymą kryptys turėtų būti: tiksliųjų mašinų, prietaisų, elektrotechnikos vystymas, laivų statyba ir remontas, žinoma, ir chemijos pramonės pėtra, o lengvojoje pramonėje pageidauta sparčiau vystyti trikotažo pramonę.

Lietuvoje dabar esą 5 pramonės centrai: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžy. Norima pramoniniais centrais paversti dar penknius Lietuvos miestus, ir šiuo atžvilgiu palankiausias sąlygas turi Alytus, Kapsukas (b. Marijampolė), Plungė, Jurbarkas ir Utena.

PASAULYJE

— Daugiau kaip 300 žurnalistų nori stebėti, kaip vyks prez. Kennedžio žudiką nužudžiusio Rubio-Rubinsteinio byla, bet spaudai tėra skirtos tik 48 vietos.

— Britų gydytojai ir vaistinės įsiveda metrinę sistemą — receptai bus rašomi miligramais ir kitokiais metriniais vienetais.

— Vidurinėje Javoje dėl sausrų ir žiurkių antplūdžio gautas menkas ryžių derlius, ir apie 2 mil. gyventojų prasideda bado dienos (laivai su maistu pakeliui).

Septynios DIENOS

PASIKEITIMAS VIRŠUNĖSE

Vakarų diplomatai tvirtina, kad iš sovietų komunistų partijos viršūnių — sekretariato ir prezidiumo — „dėl nesveikatos“ turės netrukus pasitraukti Kozlovas, Kuusinenas ir gal Suslovas.

Kas užims jų vietą — nežinia. Brežnevas bus atleistas iš vadinamosios aukščiausios tarybos pirmininko (prezidento) pareigų ir eis vien tik antrojo partijos sekretoriaus pareigas.

Šiuo metu svarbiausius Sov. Sąjungos reikalus svarsto ir sprendžia „aukščiausiasis kabinetas“: Chruščiovas, Mikojanas ir Brežnevas.

MULĖLĖS VILTYS

Kai Pekinge apmokymą išėjęs Mulėlė pradėjo organizuoti Kongo Kwilu provincijoje sukilimą, primityvūs giminių vadai nenorėjo jo remti, nes jis lankais ir strėlėmis nieko nepadarysiąs prieš automatinis ginklus. O pradėjo remti jį, kai Mulėlės kariai strėlę pašovė malūnsparnį.

Dabar sukilimas plečiasi, nes neramumai keliama ir kitose keturiose provincijose. O kai birželio mėn. pasitrauks J. Tautų daliniai, tai Mulėlės sukičėliai gali nuversti Adoulo vyriausybę ir sukurti naują sovietinę valstybę.

NOSENKA PABĖGO

Nusiginklavimo konferencijoje Ženevoje prie sovietų delegacijos buvęs prikomandiruotas „specialistas“ Nossenką pabėgo ir pasidavė amerikiečiams. Jis turįs sovietų atominių paslapčių.

PAIEŠKOMAS BORMANNAS

V. Vokietijos teisingumo įstaigos pradėjusios pasaulyje ieškoti Martyno Bormanno.

Hessės valstybės gynėjas surinkęs žinių, kad Bormannas tikrai nežuvers Hitlerio bunkeryje. Tokių žinių jam suteikęs buvęs nacių pareigūnas Neumannas ir vienas Eichmano sūnų.

KURDAI ATSAUKĖ SUKILIMĄ

Bagdado radijas paskelbė, kad Irako prez. Arefas ir kurdų sukičėlių vadas Barzanis sutarė sustabdyti kovas.

Irakes pasiryžęs konstituciją pripažinti kurdamis autonominės teisės. Sukilėliams busianti paskelbta amnestija.

LAIVAI SUSIDURĖ

Prie Australijos susidūrė naikintuvas Voyager ir lėktuvnešis Me'bourne.

Naikintuvas perlūžo ir paskendo. Iš 319 įgulos narių žuvo 79.

MUŠIAI LIMASOJE

Limasoje, Kipre, graikai pradėjo kautynes su turkais. Kautynės vyko 2 dienas, 50 žuvo, 100 sužeistų.

Kautynės sustabdė britų kariniai daliniai.

Kadangi prez. Makarios nesutinka, kad Kipre policijos pareigas eitų NATO kariniai daliniai, tai Britanija kreipėsi į J. Tautų Saugumo Tarybą.

PASITARIMAI SU PREZIDENTU

Britanijos min. pirmininkas siras Douglas-Homas dvi dienas Vašingtone tarėsi su prez. Johnsonu ir gavo pritarimą, kad reikia išlaikyti Malajazijos nepriklausomybę, i kurią kėsinasi J.A.V. remiama Indonezija.

FORMOZA NUTRAUKĖ SANTYKIUS

Nacionalistinės Kinijos vyriausybė Formozoje paskelbė, kad ji nutraukia diplomatinius santykius su Prancūzija.

Prancūzija tyli, bet patenkinta, nes dabar galės pasiekti diplomatinėmis atstovybėmis su komunistine Kinija. O komunistinė Kinija buvo pastatčiusi sąlygą, kad atstovybėmis bus galima pasiekti tik tada, kai Prancūzija išsiskirs su Čiangkai-šeko Kinija.

III-ji Laida

Nepriklausomoje Lietuvoje Karo Mokykla išleido 19 kadro ir 13 aspirantų laidų. Iš to skaičiaus trečioji yra vienintelė laida, kuriai teko kurį laiką gyventi ir mokyti mūsų sostinėje Vilniuje. Ši laida buvo surinkta Kaune 1920 m. sausio 14 d. Trečiajai laidai jau buvo numatyta platesnė programa ir ilgesnis mokymosi laikas. Ta proga tenka priminti, kad pirmosios laidos kursas tęsėsi nepilnus 4 mėnesius, antrasis — kiek ilgiau kaip 4 mėnesius. O trečiajai laidai jau teko mokyti apie 9 mėnesius. Pirmosios dvi laidos buvo išleistos 1919 m. Tuo metu Karo Mokykla buvo Kaune, rodos, Gedimino gatvėje. Jos pašventinimo ir atidarymo iškilnės įvyko 1919 m. balandžio 1 d. Pirmasis viršininkas buvo gen. Galvydis-Bykauskas. Pradžioje mokiniai buvo vadinami junkeriais. Kariūno vardą sugalvojo plk. lt. V. Biržiška, padedant kalbininkui K. Būgai.

Tuo laiku, kai susirinko trečioji laida, mokyklai vadovavo plk. lt. Tvaronas. Instruktoriais buvo: kapitonai Barkauskas, Dirmantas, Jankauskas, Juozaitis, Musteikis, Televičius ir kt.; vyr. lt. Astupėnas; leitenantai Bačkus, Endziulaitis, Kepalas, O'eka, Skripstūnas, Šlapšys ir kt.

1920 m. vasarą mūsų kariuomenė įėjo į Vilnių. Tuomet atrodė, kad bus sudaryta taika ir prasidės rimesnis gyvenimas. Kartu su kitomis įstaigomis buvo nutarta perkelti į Vilnių ir Karo Mokyklą ir ten išleisti naująją laidą. Toks nutarimas davė pagrindo didžiausiam trečiosios laidos kariūnų dvasios pakilimui, ir jie džiaugsmingai laukė tos valandos, kada galės įgyti savo sostinę. Pagaliau ta kariūnų svajonė buvo įvykdyta: rugsėjo mėn. Karo Mokykla persikėlė į Vilnių. Apsigyveno prieškarinės Vilniaus Karo Mokyklos rūmuose, Užkrantėje. Tuo pat iš pirmųjų dienų senojo Vilniaus gatvėse pasigirdo stiprūs kariūnų žingsniai ir galingai suksambėjo lietuviškos dainos. Ši laida, nors žmonių skaičiumi ir nebuvo gausi, bet turėjo didelį dainų repertuarą ir pasivaikšiojimų valandomis gražiai padainuoda-

vo. Ir jų dainų aidai bangavo pro Žvėryną ir Aušros Vartus, pro Gedimino pilį ir Antakalnį ir tolimoje susiliedavo su žaliųjų Vilniaus miškų širdį gaivinančiu ošimu. Tai buvo pasididžiavimo ir džiaugsmo dienos. Bet, deja, neilgai: klastingai lenkai sulaužė Suvalkuose pasirašytą sutartį, užgrobė mūsų Vilnių ir pradėjo veržtis į Lietuvos gilumą. Karo Mokyklai gavus įsakymą grįžti į Kauną, kariūnai su skaudančia širdimi atsisveikino mielijai Vilnių.

Atvykus į Kauną, vėl teko naujai kurtis ir skubiai ruošti egzaminams. 1920 m. spalio 17 d. trečiosios laidos 82 kariūnai buvo pakelti į leitenanto laipsnį. Dauguma iš jų tuoj išvyko į frontą, ir jiems teko dalyvauti kautynėse ties Širvintais, Giedraičiais ir kitur. Bet galutinio laimėjimo dėl svetimų valstybių įsikišimo nebuvo galima atsiekti. Kada lenkai, sulaužę Suvalkų sutartį, užgrobė Vilnių ir norėjo pavergti jaunąją Lietuvos valstybę, tai niekas to nematė ir visi tylėjo. Bet kai lietuviai lenkų spaudimą atlaikė ir pradėjo juos mušti, tai tuojau atsirado lenkų užtarėjų. Pribuvo vienašališkos kontrolės komisijos, kurios įsakė lietuviams sustabdyti kautynes ir daryti ginklų paliaubas. To „meškos patarnavimo“ dėka lietuviai negalėjo galutinai atsiekti lenkams už klastingai pagrobtą Vilnių. Lenkai užgrobė Vilnių išaiškė iki entropijos pasaulinio karo pradžios.

1930 — Vytauto Didžiojo — metais spalio 17 d. Karo Mokyklos rūmuose įvyko trečiosios laidos dešimtmečio sukakties minėjimas. Atsilankė Respublikos Prezidentas, lydimas kariuomenės vadovybės, enuometinis mokyklos viršininkas plk. Tvaronas ir daugelis buvusių trečiosios laidos instruktorių. Trečiosios laidos karininkai Karo Muziejaus sodelyje prie paminklo žuvusiems padėjo vainiką. Vėliau vakare Karo Mokykloje įvyko patikrinimas tokia pat tvarka, kaip kad būdavo prieš dešimtį metų. Patikrinimą atliko buvęs kariūnų kuopos viršila kpt. M. Paura. Po patikrinimo paaikšėjo, kad iš 82 tuo

ANTANAS SUKYS

Prieš daugelį metų Antanas Sukys gavo tuos du Vyties kryžius, kuriuos matome prikabinčius jam ant krūtinės. Jis nusipelnė juos savo drąsumu, kovodamas už Lietuvos laisvę nepriklausomybės karuose. Tuomet jis dar buvo jaunas vaikinys.

Dabar, jau po daugelio metų, A. Sukys parašė didžiulę atsiminimų knygą, kurioje nupasakoja anuos įvykius, lietuvių didvyriškumą, kietas kovas. Pasakoja jis tai, kur pats dalyvavo, matė, vykdė, rizikavo.

Knygą leidžia Nidos Knygų Klubas savo skaitytojams.

Kadangi tokios knygos retos, siūlome ją užsisakyti ir tiems, kurie nėra Nidos Knygų Klubu nariai. Anų metų įvykiai žavūs kovojusiųjų drąsa, užkrečiantieji, įdomūs.

Knygos kaina nenariams bus 15 šilingų minkštai įrišta, o 20 šil. kietai įrišta.

laiku tikroje tarnyboje buvo 47 karininkai, atsargoje 27. Taip pat paaikšėjo, kad yra žuvusių, mirusių ir išvykusių į užsienius. Lt. A. Bėras žuvo kautynėse su lenkais ties Varviškėmis. Lt. V. Mačiokas 1927 m. žuvo lėktuvo avarijoje. Mirė lt. A. Švažas, lt. A. Bendorius.

Trečioji laida pirmoji suruošė dešimtmečio sukakties minėjimą. Nuo to laiko trečiosios laidos pavyzdžiu pasėkė ir kitos laidos ir pradėjo minėti savo dešimtmečius.

Trečiajai laidai šiemet sukanka 44 metai. Kas šiandien galėtų padaryti patikri-

nimą ir sužinoti, kur tie 82 vyrai yra? Kiek man žinoma, trečiosios laidos vieną atstovą turime ir Anglijoje. Tai visiems gerai pažįstamas Londone gyvenantis rašytojas F. Neveravičius. Dar vienas kitas yra Amerikoje, Australijoje ir kt. Yra žuvusių okupacijos metais ir ištremtų į Sibirą.

Karo Mokyklos šūkis: Mūsų ginklas, mūsų mokslas Lietuvai Tėvynei! Trečioji laida, vykdydama tą savo kilnią šūkį, ant Tėvynės aukuro sudėjo daug kraujo ir gyvybių aukų.

V. Vytenietis

ŠATRIJOS RAGANA

VIKTUTĖ

APYSAKA

VIKTUTĖ ATKARPOJE

Su šiuo numeriu „Europos Lietuvio“ atkarpoje pradėdame spausdinti Šatrijos Raganos apysaką „Viktutė“. Šitas jos darbas paskutinį kartą buvo išleistas 1928 m. „Žinijos“ Bendrovės leidyklos Kaune. Svetur dar nebuvo pakartotas. Sovietų valdomoje Lietuvoje taip pat neleidžiamas. Jis, aišku, valdantiejiems ten nepriimtinas ne dėl tos meilės istorijos, kuri pavaizduojama šios knygos puslapiuose, bet dėl tautinio atgimimo darbų ir vaizdų. Į tą darbą juk, žiūrėkite, įsitraukia net dvarininkaitė!

Manome, kad mūsų skaitytojams tai bus ne kasdieninė duona, bet šventinis lietuviškas pyragas.

189* lapkričio 10 d.

Atėjo man noras rašyti dienraštį. Dvi yra priežastys, įkvėpusi man tą sumanymą: 1-o, ne visados tegalima pasakyti visus savo jausmus ir mintis, o kadangi slėpti juos savyje yra man sunku, išliesiu juos nors ant popierio. 2-o, jei sulauksiu senatvės, kada jau atsitikimai ir jaunystės jausmai išblyšk atmintyje, malonu man bus, paėmus tą dienraštį, atminti „gerus, senus laikus“ ir tarsi antrą sykį išgyventi.

Ketinau savo užrašus pradėti pavasari, pagrižus namo iš pensijos. Bet reikėjo pirma atsisėsti po egzaminų, paskui atsirado tiek darbo ūkyje, kad neprisirengiau. Ir praėjo vasara, ir ruduo jau baigiasi, o aš šiandieną tesilimu plunksną.

Štai atėjo laikas, kada mokyti nėra svarbiausias tikslas; kada reikia pradėti veiklą gyvenimą, taip sakant, žmonišką. Lig šiol vis tik skolinaus, dabar atėjo laikas išsimokėti. O išmokėti turiu daug, labai daug, nes paskolinu man gausiai ir nesigailint. Skolino tėvai, pirmiausia mylėdami mane iš visos širdies ir nesigailėdami nei pinigų, nei darbo man išlavinti... Ak! Baimė mane ima, pamąščius apie tas skolas! Kaip aš jas išmokėsiu?! Ką veiksiu?! Noro ir jėgų nepritrūksiu, žinau, bet ar mokėsiu? Tai mane už vis daugiau ir baugina.

Šiandien buvau su tetušiū banke, Pagirėnuose. Tetušis yra ten direktorium ir turi darbą per daug, dėl to išmoko mane vesti knygą ir ima su savim. Esu jo sekretorius. Kaip džiaugiuos, sunku apsaityti. Taip malonu rimtai darbuotis su tetušiū, lyg vyras. Malonu prisidėti nors krisleliu prie gero darbo. Tetušis aiškino, ir aš pati matau, kad tas bankas daug naudos atneša mūsų žmonėms: už mažą, suliginant, procentą, gauna jie iš ten pasiskolinti ir užmokėti procentus nereikia jiems bijoti savo skolintojų. Be to dar, galima banke pamatyti visokių žmonių ir fizionomijų, dažnai labai nuostabių.

Bet ir kliūva man kartais! Reikia rašyti spėria, sėdėti išplėtus akis ir ausis, nes tetušis nedėmesio nedovanoja, tuojau bara. Aš to, žinoma, nebijau; žinau jo būdą šaukti dažnai... juokiuos sau ir gana! Vaziuosiu dabar kas šeštadienį su tetušiū.

Juokingą atsitikimą turėjome šiandieną. Po pietų išėjome su Alenute pasivaikščioti: žiūrime, vieškelio nuo Beržų kažin kas važiuoja. Nežinau dėl ko, sovė mudviem į galvą mintis, kad čia bene bus tik naujas daktaras, seniai jau laukiamas mūsų miestelyje... Platonas laukas skyrė mudvi nuo vieškelio, ir kol ji būtume išėjusios, vežimas būtų jau nuriedėjęs į pakalnę. Tad nelaukdamos, ėmėme bėgti tekios į vieškelį. Bet ar keleviai pamatė mus ir norėjo pabėgti, ar taip sau, vežėjas sudavė arkliai ir pralėkė, kaip vėjas, kol mudvi pribėgom vieškelį. Tegavome pamatyti, kad vežime sėdėjo jaunas vyras su juoda baronine kepure. Taip tatau! veltui vargome. Tačiau nujaudimas mūsų neapgavo: buvo tai tikrai daktaras. Bobos, visados viską žinančios, jau paskelbė tą naujieną.

Gera, kad atvažiavo. Nekalbu jau apie naudą žmonėms, džiaugiuos pati dėl savęs. Maža pas mus inteligentingų žmonių, o taip malonu nors retkarčiais pasikalbėti su tokiu. Norėčiau, kad jis būtų geras, išlavintas, knygų daug turėtų ir man jas davinėtų skaityti. O gal duos Dievas turės ir lietuviškų knygų? Gal bus ir lietuvių patriotas, su kuriais taip trokštu susiartinti?.. To, rodos, užvis norėčiau. Pamatysime — „qui vivra — verri“.

Lapkričio 11 d.

Šiandien pas mus atlaidai. Iš bažnyčios užėjome į kleboniją. Sutikome ten daktarą. Gėrė arbatą, bet pabaigęs tuojau pažiūrėjo į laikrodį ir išbėgo, sakydamas, kad pacientai jo laukia. Nė kas, nė kas! Malonus pažiūrėti. Labai dvasingas veidas. Šiandien, sekmadienį, turiu daugiau laisvų valandų. Kitos dienos yra taip užimtos, kad lekia, lyg sparnų nešamos. Ūkininkaujame su sesele, pasikeisdamos

kas savaite. Kad mano savaite — keliuos anksti, einu prie karvių, saikau pieną paktininkui ir t.t.; pagrižus iš ten, einu prirengti arbatos. Paskui reikia nubėgti prie kiaulių, prie veršių, pažiūrėti, kaip palesintos vištos, žąsys, kalakutai; paskui išduoti pietus virėjai... trumpai sakant, bėgioju iš viralinės į virtuvę, iš virtuvės į stalus ir paukštininką. Devintoj einu į savo kambarį ir pamokau broliuką lig 12-tos. Tada pietūs. Po pietų ateina dar gospadoriaus dukrė pasimokyti. Paskui groju valandėlę, o paskui vėl reikia eiti apie ūkį: vėl melžimas karvių, vėl rūpinimasis vakariene šeimynai, arbata mums, lesinimu paukščių ir gyvulių. Vakaraus reikia kartais padėti broliukui išmokyti lekcijas rytojui; reikia pasiūti šį tą, paskaityti, pasikalbėti, — štai ir visa diena. Negalima įsakmiai aprašyti ūkio darbų; kartais reikia iš svirno išduoti grūdų ar miltų, kartais šen, kartais ten ilgiau užtrukti, — trumpai sakant, darbo yra visados, ir nė juste nepajusi, kaip išlįs jis iš ten, iš kur jo nemaž nelaukei. Bet atėjus Alenutės savaitei, aš jau laisvesnė. Daug tuomet groju, ilgiau skaitau. Kaziuką noriu priruošti per žiemą į pirmąją klasę, po vakacijų reikia ji būtinai atiduoti į gimnaziją. Turėsiu tada tuščio laiko, reikės jį kitaip pripildyti. Aš negaliu gyventi rankas sudėjus; nesuprantu, koks tai ir gyvenimas būtų! Esu neturtinga, dėl to reikia man būtinai darbuotis ir veltui duonos nevalgyti. Bet jei būčiau ir labai turtinga, nesėdėčiau nieko nedirbdama. Man rodos, kad vietoje „mąstau — ergo esmu“, galėčiau pasakyti: „dirbu — ergo esmu“. Prisidarbavus per visą dieną, pavargus, prisibėgiojus, taip malonu atsistėsti vakare su knyga, kad nesimainyčiau nė su didžiausiu ponu.

Nuo Kalėdų reikia būtinai atstatyti kambarinę mergaitę. Mano nuomone, ji ysa ne-reikalinga: dalį jos darbo galime atlikti mudvi su Alenute, dalį virėja. Vis mažiau bus išlaidų. Ką darysi? Reikia taupyti, nes ūkis šioje gadynėje neduoda daug pelno, o bankas su procentais nelaukia. Turėsiu dar vargo, kol šį sumanymą įvykdysiu. Tetušis tiek šaukė, man pasakius, kad šeimnininkės nebireikia, kad mudvi užimsime juos vietą! Sakė nieko nebūsiu iš to, mudvi dar esančios per jaunos, neišmanančios, nenuadirbsiančios jos darbų ir t.t. Bet padariau, kaip norėjau, ir lig šiol, rodos, viskas gerai eina ir viso ko išeina mažiau.

Gana rašyti šiai dienai... Tetušis šaukia mane padėti perrašyti banko sąskaitas; paskui dar noriu paskaityti.

(Bus daugiau)

NĖRA KO BIJOTI ŠVENTUMO

„Ta yra Dievo valia, kad jūs būtume šventi“ (I Tesal. 4,3). Pasakyta trumpai ir aiškiai. Kitais žodžiais pakartota tai, ką skelbė Išganytojas kalno pamoksle: „Būkite tai tobuli, kaip ir jūs dangiškas Tėvas tobulas“ (Mat. 5,48). Taip Dievas nori. Nuosekliai galvojant, tai ir yra kiekvieno žmogaus kilniausias uždavinys, jo gyvenimo tikslas.

Man būti šventam? Gyventi ir elgtis kaip šventajam? — Ne vieną tarsi nupurto savotiškas šiurpulys, vien apie tai pagalvojus. Šventumas geras dalykas tiems, apie kuriuos rašo šventųjų gyvenimai, kurių paveikslai iškelti ant altorių. Tai ne mums, kasdienos žmonėms. Būtų nesąmonė visur vaikščioti perkreipus galvą, sudėjus rankas, užsiimerkus ir saldžiu šypsniu nudailinus veido išraišką. Turime būti „normalūs“ žmonės. — Tarsi tarp šventumo ir nešventumo dar būtų trečia galimybė: būti „normaliu“ žmogum. Bet tikrovė žemėje ir amžinybėje teprileidžia du atvejus: šventasis arba prakeiktasis. Nėra vidurio tarp dešinės ir kairės: jei nenori būti pasmerktas, turi būti šventas. Tada sykiu būsi ir normaliu žmogum.

Dažnai girdime pasiteisinimą: „Nesu iš šventųjų!“. Atrodė, lyg žmogus tuo nuolankiai išpažintų savo menkumą. Bet paprastai to nėra, nes toks nei lūpomis nei širdimi nėra linkęs pridurti: „bet labai norėčiau šventuoju tapti“. Iš pažiūros nuolankus pasiteisinimas, giliau pažvelgus, yra tik pigi priemonė pridengti savo nepateisinamą apsileidimą. Juk taip patogi! Jei būčiau šventasis, turėčiau rimčiau žiūrėti į savo kaimą krikščionio pareigas. Bet, dėkui Dievui, toks nesu. Tai kam tada dėti pastangas, jei galima ir taip išsiversti?

Ir taip bandoma gyventi prieštaraviuose. Norima būti krikščioniu, t.y. Kristaus sekėju, ir baidomasi išsižadėjimo, pažeminimo, aukos. Norima didžiulis savo gerumu, nuoširdumu, paslaugumu, žmoniškumu ir nenorima leisti toms dorėboms įsisaknyti Dievo ir artimo meilėje, kuri nepažįsta savimeilės.

Ir tačiau: „Ta yra Dievo valia, kad jūs būtumėte šventi!“. Taip nustatyta, taip parašyta; ne mums tai pakeisti ar iš šventųjų knygų išbraukti. Mūsų pareiga pažinti Dievo valią ir ją vykdyti. Juk visa žinąs ir visiems gero noris Tėvas negali iš mūsų reikalauti, kas būtų neprotinga, negalima, nepasiekiamas. Jis žino mūsų jėgas ir reikalauja to, ką galime išpildyti.

Minties siekti šventumo kratomės todėl, kad esame įpratę tapatinti šventojo sąvoką su legendariniais šventųjų gyvenimų aprašymais arba vien su išskirtinai pasižymėjusiais šventumo milžinais, dvasios genijais. Tokiais šventaisiais nenorime ir negalime būti. Ir šv. Paulius, rašydamas minėtąjį posakį, ne tai turėjo mintyje. Jis kalba apie šventumą, kuris visiems galimas, kuris yra paprastas ir kasdien sutinkamas. Šventas yra tas, kuris turi pašventinamąją malonę ir su ja gyvena. Obelė išauga tik iš obuolio sėklos ar kitos obelės atžalos. Taip ir šventuoju tegali būti tas, kuris savyje nešioja šventumo daigą — pašventinamąją malonę. Ją gavome per krikštą. Kas tą malonę saugo kaip brangią dovaną, kas joje auga ir tobulėja, jau gyvena šventojo gyvenimu.

Tai gi būti šventuoju reiškia tarnauti Dievui ir padėti artimui. Gyventi pasaulyje ir jame nepaskeisti. Eiti per gyvenimą darbo prisiegtomis ir maldai iškeltomis rankomis, į Dievą nukreipta širdimi. Matyti kituose žmonėse Dievo paveikslą ir savo artime — broli. Ruošti mirties valandai kaip amžino išsilaisvinimo ir pergalės šventei.

Ar visa tai tik bereikšmiai, pašalpos verti dalykai? Kiekvienas atsakys, kad ne. Kad tik mūsų laikais būtų kuo daugiau tokių šventųjų: dvasioje beturčių, taikos nešėjų, tvirtų persekiojimuose, skaisčių gundymuose, daug gerų ir galingų žmonių. Jų visur reikia. Bet jų nesulauksime, jei patys ne kiek nesistengsim bent iš tolo savo dvasia prie jų priartėti, jei širdyje nenešiosime nenumaldomo troškimo vykdyti Dievo valią, kuris nori, kad mes būtume šventi.

Roma T. Paulius
LIETUVISKOS PAMALDOS
NOTTINGHAM — vasario 23 d., 12.15 val.
GLOUCESTER — vasario 23 d., 12 val.,
St. Peter, London Rd.
LEICESTER — kovo 1 d., 12 val., The Sacred Heart, Mere Rd.
MANCHESTER — vasario 23 d., 10.30 val.

NAUJAS VEIKALAS APIE O.V. MILAŠIŲ
Paryžiuje pasirodė naujas veikalas apie O.V. Milašius, pavadintas „Milozs Quete du Divin“. Autorius — J. Buge. Veikalas yra J. Buge doktorato tezė, kurią jis apgynė Sorbonoje praeitų metų birželio mėn.

TREMTINIO DALIA

A. MERKELIS

(8)

— Birželio 17 d. naujasis valstybės kontrolieris „generalinis sekretorius“ Jonas Kovalskis (pats „kontrolierius“, ekskunigis Adomaskas, dar nebuvo atvykęs į Kauną, ir jo pareigas ėjo gen. sekretorius) pasiuntė į Lietuvos Banką du revizorius patikrinti paskutinių dienų banko operacijas. Revizoriai tuojau surado du mano pasirašytus kvitus. Nors Paknys aiškino revizoriams, kad pinigai pilnai grąžinti bankui, bet tas nieko nepadarė. Kvitiui buvo pristatytas Kovalskiui. Tą pačią dieną Kovalskis paršė teisingumo ministrai laišką. Jame buvo inkriminuojami man 4 kaltinimai —

1. Paėmimas iš Lietuvos Banko stambios pinigų sumos išlaidų sąmatos nenumatytomis reikalems,

2. Paimant pinigus nebuvo laikomasi įstatymais nustatytos tvarkos,

3. Pinigai paimti svetimai valiuta be valiutų komisijos leidimo ir grąžinti daugiausia litais,

4. Visi šie nusikaltimai padaryti tam, kad padėtų buv. prezidentui pabėgti į užsienį.

— J. Paknys buvo kaltinamas 2 ir 3 p. Raštu buvo reikalaujama areštuoti mus ir iškeiti bylas.

— Po poros ar trijų dienų „teisingumo ministras“ P. Pakarklis kartu su atvykusiu į Kauną „valstybės kontrolierium“ Adomasku atvyko į mano darbo kabinetą ir pareikalavo paaiškinti birželio 15 d. operacijas Lietuvos Banke. Paaiškinau, bet kontrolierius čia pat reikalavo areštuoti ir iškeiti man ir J. Pakniui bylas. Pakarklis aiškino, kad Ministrų Kabineto generalinis sekretorius ir Lietuvos Banko valdytojas vykdė teisėtus valstybės galvos įsakymą, ir jis nematė teisinio pagrindo kelti bylas. Kitą dieną Adomaskas pakartojo Kovalskio rešatą ir primygtinai reikalavo arešto ir bylų. Pakarklis nusileido ir šį reikalą pavedė ypatingai svarbioms byloms tardytojui M. Krygeriui. Su M. Krygeriu teko susitikti vokiečių okupacijos metu. Jis man papasakojo, kad jam mudviejų bylos buvo įteiktos be jokių formalumų, ir jis gavęs įspūdį, kad Pakarklis daro tatau vien dėl įkyrių Adomasko reikalavimų. Netrukus M. Krygeris buvo atleistas iš tarnybos, jam pavestos bylos neperdavė naujam tardytojui ir, parsinešęs namo, ją sunaikino.

— Toku būdu man su Pakniu, mūsų mažai pažįstamiems prieteliams Pakarkliui ir Krygeriui padedant, pavyko išvengti arešto ir teismo, kuris bolševikinėje santvarkoje beveik visada reiškia nušėimą.

Šis Ministrų Kabineto generalinio sekretoriaus Vinco Mažalačio epizodas su valstybės kontrolierium komunistu Liudu Adomasku rodo, kad tariamoji Justo Paleckio vyriausybė nieko negalėjo savarankiškai veikti, ir konstitucijos bei įstatymų ji tiek teisė, kiek tai buvo reikalinga okupantų užmačioms tenkinti.

— 1940 metų birželio mėn. įvykiai sudarė tikrą konstitucinį perversmą, — rašo prof. M. Roemeris. — Tai buvo perversmas, nukreiptas į komunistinę „proletariato diktatūros“ revoliuciją. Savime supranta, kad šio įvykio ir iš šalies svetimomis jėgomis reformuojamo perversmo kryptis turėjo orientuotis Lietuva į Sovietų Sąjungą ir tai tiek valdžios, per tvarkymą, tiek pačios valstybės būklės atžvilgiu. Sovietiškai-politiniai sukrėtimai, keičia socialinių jėgų santykiavimo įstatus, ir politiniai perversmai visuomet turi savo logiką, kuri paveikia teisinį status.

— Teisinė konstitucija yra išvestinė iš socialinės. Jei žymus sukrėtimas bus įvykęs, jei jis bus įsigijęs socialinėje tikrinybėje, tai senoji teisinė konstitucija savo buvusios funkcijos, kuriai ji buvo skiriama, prieš pasikeitusią socialinę tikrinybę atlikti nepajėgūs; naujų valdančiųjų veiksmų rankose ji bus naudojama naujais tikslais ir, reikalui esant, interpretuojama kitaip, negu kad praityje buvo sumanyta; o jeigu jos nuostatai bus tam netikę, tai iki naujųjų racionalizuotai pozityvinei kristalizacijai ji bus palaidais ad hoc konstituciniais precedentsais keičiama. Tai socialinis įstatymas, seką iš pačios socialinės bet kurios teisės ir ypač jautriosios konstitucinės teisės esmės. Čia gi Lietuvoje įvykęs perversmas perkėlė politinę galią į svetimoms valstybės valdančiųjų socialinių jėgų rankas. Ir Lietuvos valstybės konstitucija drauge su pačia valstybe tebuvo jau tikrai spekuliatyvinis žaislas tose rankose šių svetimų veiksmų tikslams. Kiek jos raida šiems tikslams tiko, tiek ji galėjo būti nenormuojama, tačiau tatau reikšmės ir svarbos neturėjo.

6

Respublikos prezidentas A. Smetona, vargais negalais paskutinę akimirą spėjęs pesitraukti į Vokietiją, nerimavo dėl to limesnio savo likimo: ar jam vokiečių vyriausybė leis gyventi Vokietijoje, ar grąžins Sovietų Sąjungai. Tokiam nerimastavimui buvo rimtas pagrindas: vokiečių

vyriausybė A. Smetonos nekenė dėl jo antikvikiškos politikos, o ypač dėl to, kad, kurui prasidėjus, nesidavė sugundomas pulti Lenkijos Vilniui atgauti.

— Sielojomės, nerimome, šiaip ir taip spėliodami, laukėme žinios, ar bus mums leista gyventi Vokietijoje, — rašo A. Smetona. — Jau taip apie 12 val. karininkas paprašė mus vienan kambarin ir surašė iš mūsų žinias, kurios esti reikalingos pasams. Kurie turėjo pesus, iš jų jie buvo paimti, ir mums pranešta, jog sprendimą, kas mums lemta, pasakysias jo viršininkas. Kiek palaukus, viršininkas Doktor Greefe pranešė, jog mums leista palikti Vokietijoje. „O dabar, — pridūrė, — prašau, be palydovo vieni nevaikščiokite oran“. Beje, surašius iš mūsų žinias, valdininkas fotografas paprašė iš manęs ir gen. Musteikio leidimą atvaizdams nuimti. Žinoma, linkerėje galvomis, sutikome. Fotografavo mudu paskirai ir šilimais sėdinčius. Paklaustas, bene spaudai fotografijos, valdininkas atsakė: Ne, tik atsiminti!

— Kas toliau? Važiuoti Karaliaučiu. Jau ir geriausiam viešbutyje mums vieta numatyta. Džiaugėmės, jog teigiama išsprendas taip sunkiai mus visus vargins klausimas. Doktor Greefe pakvietė mus iš restorano stotin. Ten esą galima gauti geresnių pietų. Pavalgė leidžiamės kelionė. Visiems paruošti automobiliai, ir tik plk. Musteikiui buvo skirta vykti traukiniu su mūsų bagažu. Traukinys išsėisęs apie pavėkarį. Kai automobiliai buvo paduoti ir kai sėdome važiuoti, vėl mus fotografavo ar filmavo. Važiuojam! Mus lydi du karininkai ir pats Doktor Greefe. Lygūs, pulkūs meksfaltuoti, nedulka, Rytų Prūsų keliai, greitai rieda mėšinos Karaliaučiaus linkui. Mus gaivina gražių, gerai įdribtų, derlingų laukų reginiai. Siūbuoja, linguo-

ja bebręstą rugiai, banguoja kviečiai ir bežaliuojas vasarojus. Tokia kelionė būtų poilsis, kad ne Lietuvos sielvartas. Priešakiniam automobiliui, kuriuo važiuoja karininkai, atsitiko avarija: padanga sprogo. Sugaišome 15-20 minučių, kol buvo pataisyta. Šit jau ir Karaliaučius ir mums skirtasis viešbutis, kelionė truko dvi valandas su viršum.

— Sustojus viešbutyje ir kiek apsitvarkius, Doktor Greefe mums pareiškė, jog mūsų laisvė vorlauefig eingeschraenkt. Mes galį matytis tik su gener. konsulu Dymša, o su bet kuo kitu — ne. Ir miestą tegalį išeiti su palydovu, su Verbinungsoffizier. Nevalia ir laiškus rašyti, nebent su kontrolės žinia. Žinia, esame ne namie, ne Kaune. Bet ir Kaune kažin kaip dabar yra. Gal ir ten ministrai be palydovų nevaikščivoja.

— Paklausti Doktor Greefe, kur verčiau norėtume gyventi, mieste ar kaime, pasisakė už kaimą. Taigi, išbuvę Karaliaučiuje dvi dieni, nakvojė dvi nakti, birželio 18 d. tarp 3-4 val. (antradienį) automobiliais važiuojame Mozūrų ežerų linkui. Pra džioje lygūs ir derlingi, toliau kalvoti, smėlingi, bet tverkingai įdribti, laukai. Vis didėli ūkiai, mažų nematyti. Važiavome apie 2 valandį ir apie 6 val. atsidūrėme šventačio (Schwenzeit) kurorte: Jaegerhoehe, ar 4 km. nuo Angerburgo miesto. Tylūs ir liūdni gyvenime, sielodamiesi savo Tėvynės buitimi.

Tą sielvartą kėlė nežinia, kas dedasi bolševikų vergijoje teivnyje ir koks likimas laukia paties A. Smetonos bei jo šeimos sunkioje tremties kelionėje. Nors A. Smetonai vokiečių vyriausybė kol kas ir leido pasilikti Vokietijoje, tačiau jo laisvė buvo suvaržyta.

(Bus daugiau)

GARSAS SKLINDA ITALIJOJ

ELTOS INFORMACIJŲ BIULETENIS

ITALŲ KALBA 1963 METAIS DAVE

453 ŽINIAS APIE LIETUVĄ

ELTA-Press biuletenių italų kalba 1963 metais išėjo 12 numerių ir vienas specialus pranešimas spaudei. Iš viso jos sudaro 365 puslapių didelio formato tomas, kuriam išspausdintos žinios apie Lietuvą, iš jų 181 politinio turinio, 139 religinio, 60 kultūrinio, 21 ekonominio, 5 dokumentacinio pobūdžio, 2 bibliografinio ir 46 iš lietuvių antisovietinio jūmoro. Septyni numeriai turėjo iliustruotus viršelius, kurių vienas keturių spalvų. Kiekvienas biuletenis turi apie 30 puslapių.

Biuletenio spausdinama daugiau kaip 1.000 egzempliorių, ir vis gaunama naujų pareikalavimų, ypač iš užsienio laikraščių bei organizacijų. Šiuo metu net 120 egz. eina į užsienius. Italijos biuleteniai yra siuntinėjami vyriausybės nariams, italkingiems parlamentarams, radiofonams, žinių agentūroms, laikraščiams, organizacijoms, svarbesnėms bibliotekoms. Be to, ELTA-Press siunčia Vatikano valstybės sekretariato atsakingiems pareigūnams, kardinolams ir net popiežiaus asmeniniam sekretoriui, jam prašant. ELTA-Press žinias labai dažnai panaudoja Vatikano radiofonas visomis pasaulio kalbomis.

Biuletenius taip pat gauna visų diplomatinų atstovybių prie Vatikano ir Vatikano šefai, išskyrus Sovietus ir jų satelitus.

ELTA-Press žinių panaudojimas yra labai didelis Italijos spaudoje ir įvairiuose moksliniuose bei dokumentaciniuose leidiniuose. Jos duodamosios žinios labai dažnai pasiekia pečią didžiąją pasaulio spaudą tiesiogiai arba per kitas agentūras. Tas labai nervina sovietus, ir jie visai bandė sutrukdyti ELTA-Press darbą, bet visuomet gavo atitinkamą atkirtį. Vienas aukštasis sovietų pareigūnas Lietuvoje yra net pareiškęs vienam turistui, ELTA-Press adresu, kad „yra labai nemalonu girdėti, kaip pas jus loja šunės“.

Gegužės 5 d. sukaks 10 metų, kaip leidžiama ELTA-Press. Biuletenių leidimą finansuoja VLIKas, nuo kurio agentūra priklauso. Visą žinių surinkimo, redagavimo, išleidimo, administravimo darbą atlieka Vincas Mincevičius. PLB Kanados Krešto Valdybos teikiama parama įgalina padidinti biuletenių išleidimą, padidinti tiražą, aptarnauti dažnai laikraščius fotografijomis, parūpinti kitų informacijų ir tt. Pežadėtosis paramos sumažinimas ligi pusės pasunkino šį svarbų darbą ir sukludė rinkimą kai kurios dokumentacijos, dalyvavimą įvairiose parodose ir kt.

Biuletenių leidėjas, redaktorius, administratorius ir tt. už visą šį darbą per eilę metų tegavo tik 50 dolerių atlyginimo, kuris prieš metus laiko buvo pakeltas ligi 75 mėnesiui. Iš jų 25 eina redakciniam sekretoriui už matricų paruošimą ir kitus darbus, susietus su ELTA-Press išleidimu, ypač gausia korespondencija. Žinant, kad šandien Italijoje pragyvenimo lygis yra

jau aukštesnis negu Amerikoje, kiekvienas galį įsivaizduoti, kiek pasiaukojimo parodo kun. Vincas Mincevičius ne tik rūpindamasis ELTA-Press leidimu, bet ir ieškodamas pragyvenimo šaltinių, kadangi vien tik už mažą kambarėlį ir maistą Šv. Kazimiero Kolegijai moka 80 dolerių į mėnesį. Visa tai truko ne tik darbą, bet ir ardo jo ne tokią jau stiprią sveikatą.

F. Bugailiškiui 80 m. amž.

(E) Gruodžio mėn. sukus 80 m. žinomajam šiaulių veikėjui Feliksui Bugailiškiui, jis trumpai paminėtas ir Lietuvoje išėinančioje spaudoje. Jis gimęs 1883 m. gruodžio 3 d. Juodžionių km. Panevėžio apskr. Visuomeniniame darbe reikšėsi dar nuo gimnazijos laikų Liepojoje. Dabar Lietuvoje skelbiama (plg. „Literatūra ir Menas“, 2 nr.), kad sukurta 1905 m. dirbo „pažangiojo“ spaudoje, o iš tikro Bugailiškis nuo 1902 m. Petrapilyje dalyvavo lietuvių studentų veikloje, organizavo lietuviškus vaidinimus, rašė į socialdemokratų ir liaudininkų laikraščius.

Kaip visuomenininkas ir profesionalas teisininkas, nuo 1909 m. jis daug dirbo šiauliuose. Nuo 1918 m. buvo pirmasis nepriklausomos Lietuvos teisėjas, šiauliuose įsteigė viešą eilę draugijų (1921 m. Kultūros d-ja su „Kultūros žurnalu“). 1927 m. Bugailiškis atliko svarbų ir reikšmingą darbą, įsteigė šiaulių kraštotyros d-ją su „Aušros“ muziejumi — šį jis buvo paveręs žymiausiu Lietuvos kraštotyros muziejumi. Yra daugelio leidinių autorius. 1934-1940 m. Bugailiškis redagavo „Gimtojo Krašto“ žurnalą. Lietuvoje daugiau paliesti jo nuopelnai kraštotyros srityje ir nurodyta, kad jis ir dabar aktyviai dalyvauja Kraštotyros D-jos veikloje, dar ir bibliografijos srity.

Priekaištai lietuviams muzikams — nekurkite apie karą

(E) Vilniuje gruodžio mėn. įvykus lietuvių kompozitorių plenumui, Vyt. Venckus pasipiktino („Lit. ir Menas“, 1963 m. nr. 51), kad lietuvių kompozitoriai per dažnai savo kūryboje grįžta prie karo ir jo padarinių tematikos. Karo temomis parašytos ir trys A. Račiūno, A. Klenickio ir V. Klovos sukurtos operos. Dabar aiškina, kad ypač jaunieji muzikai tokios temos griebiasi todėl, jog ji įgalina be ypatingų pastangų gana paprastomis priemonėmis sukurti pakankamai reljefingus siaubingos praeities paveikslus. Keliamas toks pat priekaištas kaip ir dailininkams ar rašytojams — kodėl pamirštate dabarties temas? Juk, esą, dabartinis gyvenimas esąs pilnakraujis ir... džiaugsmu trykštąs. Venckus vėl prieštarauja, kei jis kalba, kad vad. socialistiniam realizmui esą svietimas tematinis apribojimas, tačiau vis tiek mūsų dienos „alsuoja gigantiškai“ ir tokio alsavimo nebegalima išreikšti paprastomis eitynių dainelėmis.

Skaitytojų laišškai

KAD IŠLIKTUME ILGIAU...

J. Lūžos iškeltasis klausimas, ar neverėtų susigrupuoti, yra labai svarbus lietuviškai bendruomenei.

Sekant lietuviško gyvenimo raidą, labai aiškiai matyti, kad mūsų lietuviškos kolonijos nyksta svetimųjų tarpe, kaip sniegas kovo mėnesio saulei šildant. Štai antrame savo rašinyje J. Lūža primena, kaip atrodo mūsų kolonijų vargana veikla. Tokios buvusios didžiulės kolonijos, kaip Nottinghamas ar Wolverhamptonas, nebepajėgia išlaikyti savitgalio mokyklų priaugančiais kartai. Buvo laikai, kai veikė chorai, tautinių šokių grupės. O kiek liko šandien jų? Gal būt, trūksta vadovų, bet ne choristų ar šokėjų. Vykdavo lietuviškos pamaldos kolonijose, buvo gausiai susirenkama ir dar sugiedamos giesmės ir dar ne bet kaip! Šandien tos kolonijos jau sumažėjusios dėl emigracijos ir dėl nutautimo, žmonės nutolo nuo savo lietuviškų pamaldų. Bet dalis dar yra tokių, kurie nori turėti savo lietuviškas pamaldas. Ir štai kunigas privalo važiuoti kokį 150 mylių atlaikyti lietuviškų pamaldų. Dažnai važiuoti negalima, tad tokios lietuviškos pamaldos būna retos, bet jų reikšmė lietuvių iškelti yra labai didelė.

Mes mėgstame ir kartu jaučiame pareigą rengti įvairius tautinius minėjimus bei šventes, nes juk tai yra mums, lietuviams, dvasios penas. Tačiau kai gretos prarėtos, tai viskas vyksta silpnokai.

Tad noromis nenoromis kyla mintis, kad reikia grupuotis, ir kuo greičiau, tuo geriau.

Žinoma, mano, kaip londoniečio, didžiausias pasiūlymas būtų, kad visi grupuotųsi Londone. Čia juk didžiulis pasaulinis miestas, kuris turi gana gerai įsikūrusius lietuviškus centrus — Lietuvių Namus, lietuvišką bažnyčią, kurioje kiekvieną sekmadienį gali tikrai pasijusti beveik kaip Lietuvoje. Atvykstant naujoms jėgoms, esamieji centrai dar labiau sutvirtėtų kultūriškai ir materiališkai ir būtų pajėgūs daug ilgiau išlaikyti. Be to, patys kolonijos gyventojai, dažniau dalyvaudami ar lietuviškoje pamaldose savo lietuviškoje bažnyčioje, ar dažniau atsilankydami į minėjimus bei šventes, pasisemtų stiprybės.

Jau buvo pasisakymų, ar verta palikti savo gyvenamąsias vietas, ar Londonas duos tas sąlygas, kokias turime dabar. Noriu priminti, kad anglų valdžia labai yra susirūpinusi, kaip sulaikyti žmonių slinkimą į pietų Angliją. Milijonai, sako, per sekančius 10 metų gali atslinkti į pietus, sprendžiant pagal tai, kaip tas slinkimas vyksta. Tai kodėl nepabandyti lietuviams padėti, pradedant viengungiais ir negausiomis šeimomis? Buckminsterio dar viengungis gyvenama hosteliuose. Arba Kilvington-Orston, Peterborough, Lincoln, ten tik po keletą žmonių išsiblaškę. Be to, šiaurinėje Anglijoje dažnai atvejais šiaurčia nedarbas, o Londone jo beveik negirdėti. Kas tik atvažiuo iš provincijos į Londoną, nė vienas negrįžo atgal.

Sostinė visus traukia, anglus ir kitataučius, tad kodėl nepajudėti jos link!

Jeigu ne visi gali pajudėti Londono kryptimi, tai vis tiek susigrupavimas turi vykti. Mažiausia, ką reiktų padaryti, tai susigrupuoti šiose trijose vietovėse: Londone, Manchestery ir Bradforde. Čia visur

yra savo patalpos lietuviškiems susirinkimams, o, be to, čia gyvena lietuviai kunigai. Tik šios vietovės turi galimybių ilgiau išsilaikyti neišnykdamos. O mažasias kolonijas svietimos girtos anksčiau ar vėliau vis tiek sumals!

Yra žmonių, kurie norėtų persikraustyti Londoną, bet vienokie ar kitokie sunkumai neleisdžia. Štai labai paprasta: reikia susirasti butą ir panašiai.

Aš norėčiau pasiūlyti, kad mes, diskutuodami ir kartu siūlydami atvykti į Londoną ar jo apylinkes, turėtume sudaryti iš londoniečių didesniųjų organizacijų kokį vienetą, kuris talkininkautų norintiems atvykti padėti susirasti butą, darbą ir tt. Jeigu norime išsilaikyti ilgiau neišnykę, tad privalome grupuotis, sudarydami dideles tvirtesnes kolonijas, nepasilikdami paskirais medžiais didžiuliuose plotuose, kad užėjusi audra jų neišlaužytų.

S. Kasparas

DĖL SUSIGRUPAVIMO

Nedarbas šiame krašte didėja, ir bedarbių skaičius šiuo metu siekia pusės milijono. Vis auganti ir plintanti mechanizacija bei automatizacija bedarbių skaičių dar didins. Darbą bus vis sunkiau rasti, o drauge su tuo didės dipukų išsibarstymas.

Be darbo bloga. Bedarbių ir pensininkų pašalpos badmirkškos, tik £3.7.6., o viskas kasdien brangsta. Kas neturi nuosavo namo ir sutauptų, tas senatvę turės skursti su amžina atkišta ranka. Valstybės išleidia milijardus, kad karo nebūtų, ir visokiems sviediniams, o bedarbiams ir pensininkams pinigų trūksta. Ar ne paradoksas? Atrodo, kad šiame žemės rutuly nėra nė vienos valstybės, kuri pakenčiamai būtų aprūpinusi bedarbius ir pensininkus.

Kai dėl Londono ir jo srities tai anglų vyriausybės ir visuomenės yra pastebima tendencija išreikinti, praskiesti Londoną ir jo sritį, ar iškeldami dalį įsteigų, pvz., į šiaurę, ar raginant dalį gyventojų išsikelti kitur. Centriniam Londone ne D. Britanijoje gimusių piliečių yra 3.000.000. Stebėtis reikia, kad anglai prie savo apskrumo ir sunkumo leido dipukams plūsti į Londoną. Stockholme dipukams apsigyventi draudžiama.

Tirštai apgyventame krašte kaip Anglija su maždaug 230 gyventojų 1 kv. km vargiai galimas vienos tautybės žmonių susitelkimas vienoj vietoj, savotiškas getas. Be to, anglų visuomenė ir vyriausybė skersai žiūrėtų į tokius getus.

Tautiniai susitelkimai turėtų tikslą palaikyti tautiškumą. Senimas tinka tam reikalui, bet jaunesnioji visų tautybių karta, ypač čia gimusi, kiek teko pastebėti, tirpsta kaip sniegas pavasarį. Masinio grįžimo į savo kraštą be didesnio sukrėtimo nėra ko laukti. Kad ko pasiektų, jaunulis turi tobulai išmokyti vietos kalbą, turi įsigyti specialybę, nes be jos prie vis augančio mašinimo jo ateitis yra tamsi ir beviltiška. Viskas verčia jį glaustis prie vietos gyventojų. Ir patys dipukai seniai kai kada prastaria: „Toli tu nuvažiuosi su ta savo kalba“.

2001 metais kur-ne-kur dar bus užsilikę senų, bet jaunimo, dipukų vaikų, nebus nė kvapo.

S.

MAISTO SIUNTINIAI

KVIETINIŲ MILTŲ £8. 4.2

CUKRAUS £9.18.4

RYŽIŲ £9.18.4

20 svarų įvairių rūšių grikių ir daug kitokių

maisto siuntinių į Lietuvą pasiunčia

TAZAB& Co.Ltd.

22, ROLAND GARDENS, LONDON, S.W.7

Tel. FRI 3175

UTOPIJA

Kad Džakas yra už visus gudresnis — seniai įtariau. Mes visi mokam labai pamazū judėti, kantriai vakaro laukti, bet jis ne tik ant šluotos pasirėmęs dienas prasnaužia, bet ir penktą valandą nepabunda. Visuomet taip buvo, ir jei kas būtų sakęs, kad galėtų įvykti kitaip, būčiau tik nusijuokęs. Džakas per gudrus save išnaudot. Bet tą dieną žiūriu — bėga! O dar tik be penkių penkios!

„Kas tau?“ tariau ne savo balsu. „Sergi, ar ką?“

„Skubų patikrinti, kiek laimėjau arklų lenktynėse...“ metė per petį ir nudūmė. Nežinau, ar tai Džako kaltė, ar ne, bet emiau ir aš apie lenktynes galvoti.

„Kiekvienos lenktynės yra laimimos“, tariau sau, „telieka teisingai atspėti“. Na — ir įsibėgėjau...

Besvarstydamas, ką su turtais darysiu, taip susijaudinau, kad visą naktį akių neužmerkiau. O tik brėkštent užsnūdęs miegojau, kaip užmuštas. Kai pabudau, darban eiti buvo per vėlu, bet nebariau nei vaikų, nei laikrodžio puoliau, nes supratau, kad čia man, taip sakant, ženklas.

Apie pietus pasiskolinau žmonos pinigų — ir išskelčiau paieškot laimės. Bet toli nenuėjęs girždži — kažkas mane šaukia. Žiūriu — išsidraikęs barzdyla. Vietoj batų sendalai, ir po ranka storą knygą pasikišęs, trumpai — panašus į mane, tik be akių.

„Atsiprašau“, tarė, „kad gatvėje užpuoliau, bet ar tamsta ne ponas Makfer-son?“

„Ne“, atsakiau šyptelėdamas (miela žinoti, kad yra pasaulyje ir daugiau pusaklių). „Nepažįstu tokio“.

„Keista“, tarė. „Tamsta nežmoniška! Ji panašus... Žinote, aš dvidešimt aštuonių, o tamsta?“

Taip nelaukiant paklaustas, ir užmiršau, kiek aš. Bet neilgam. „Trisdešimt“, tariau spėliodamas, ko toliau klaus, bet jaunuolis nieko daugiau neklausė, o ėmė rimtai kalbėti. „Matai, tamsta“, tarė, „visos tos audros, liūtys, sausros ir visi kiti tokie nenormalūs reiškiniai yra šitoj knygoj užrašyti... Gal nesi jos skaitęs, tai čia, aš tuoj parodysiu, pagal Motiejų...“ (o gal sakė — Matą, nebeatsimenu) ir atsivertęs ėmė ieškoti. O man dingt galvon arkliai.

„Tikrai įdomu“, tariau, „bet turiu skubėti“.

„Kur čia tamsta nuskubėsi?“ atsakė. „Tėvo žvilgsnio ne taip lengva išvengti“.

„Į lažybų įstaigą“, tariau.

„Nuostabu!“ sušuko. „Būčiau galėjęs prisiekti, kad tamsta ne materialistas...“

„Teisingai atspėjai“, tariau. „Kas man iš tos materijos? Aš ne materijos trokštu, o turtų. Mat, noriu turtus praradusius idealistus susėpti. Tik pagalvok, pernai vienas kinietis, svarą rizikavęs, 500 laimėjo!“

O jei gali geltonas siauraakis — kodėl man negalėti? Žinai, tur būt, kad pinigai pinigūs gamina; dsniai laisvi pasidaugin- ti ir nupirksiu salą. Jei ne Ramiajam vandenyn, tai kad ir kokią naują, kaip tą, kuri su dūmais ir ugnim prie Grenlendijos iš gelmių išnėrė. Tik nesuprantu, kam už ją mokėti teks“.

„Atsiprašau“, tarė, ir mane panašus žmogus, „tamsta kliepi apie žemės karalystes...“ ir užsigavęs nuėjo.

O gal aš tikrai klieždij? Gal tikrai būtų pravartu mum visiem į kokią Venerą

skristi? Mokslininkai vis aiškina, kad Venera labai debesuota planeta. Nei gūdai, nei germanai mūsų ten po debesim nema- tytų. Gyventumėm sau, tautinius šoki- ūs šokdami, rūtų darželius laistydami...

Nežinau, kaip ilgai būčiau šitaip kilniai protevęs ir kokią planą į padangas patekti išradęs, bet atsiminiau, kad niekas nežino, ar ant tų planetų yra oro. O jeigu nėra, reikėtų importuoti ir ko gero normas nus- tatyti!

Ne, nutariau, tokios karalystės, kur nė laisvai atsikvėpti negalima, netinka nei žmogui, nei žvėriui. Pasiryžau laimėti ir pirkti salą, į kurią iš viso pasaulio sukvi- siu lietuvius, kurie moka arba norėtų iš- mokyti papolitikuoti su žeme. Prezidentais ir ministrais, galvojau, galės būt tik tie, kurie patys sės ir akės. Nei vieno profesio- nalo dykduonio neįsileisim, nei vieno gudročiaus, kuris kitų prakaitu joja. Jeigu puls — liežuviu atmušim. Bet Ramiajam vandenyn nekas tų salų taip smarkiai nepuola. Bananai ir saldbulvės neverti kautynių. O jeigu pasirodytų, kad vis dėl- to kokie moderniškai žmogėdros per apsi- rikimą puola, galėtumėm šalia trispalvės iš- kelti Jungtinių Tautų organizacijos vėlia- vą (suvažiuos gi begalybė lietuvių iš įvai- riausių kraštų) ir tegul mus sau New Yor- ke gins.

Tai gi, pasiryžau. Bet arklų lenktynės ne juokai. Tik įstaigon žengus, tuoj pris- statė patarėjai.

„Pamėgink ant šito“, tarė vienas. „Tik- rai laimės. Telegramą gavau“.

Kitas į šoną nusivėdęs pašnibždėjo:

„Nemėgink... Berną pažistu, kuinas šai- tai prakaituoja. Ir bimbals nelaimingai įgėlė, tai dabar vis į dešinę suka... Dar ko gero į tvorą įbėgs“.

Trečias mėgino slapta informaciją par-

duoti, bet kai paaiškinau, kad tik 10 šilin- gų turiu — aprimo.

Ilgokai lūpas pakramtęs, kišenėj tuos vargšus šilingus pagamžęs, pakišau bank- notą kasininkui po nosim.

„Uždėk“, tariau rodydamas drebančiu pirštu, „ant to“.

Bet vos lenktynėm prasidėjus (mat, la- žybų įstaigoje yra tokie specialūs radio aparatai — užpakalinius kambariuos į mikrofonus ka'ba paneš) supratau, kad kažkas ne taip; arkliai ėmė per tvoras šo- kinėti.

„Tai jau čia ir po lenktynių...“ tariau pasipiktinęs. Ir tikrai buvo po lenktynių. Mano arklys, nabagėlis, pasispardė ir vie- toj negyvas krito. Aišku, kad širdies prie- puolis. Keista tik, kad reitelio neužmušė.

Smarkiai paraudonavęs grįžau prie ka- sos langelio. Ką gi, arklys nelaimėjo, bet ir nepralaimėjo. Tei gal nors pinigėlius... Bet kasininkas tik liūdnei galvą pakratė. Sekančią dieną, niekam apie tragediją nesakęs, nusitaikiu akimirka, kai Džakas prabado, ir atvirai paklausiau:

„Ar daug vėkar laimėjai?“ „Ne taip daug“, atsakė nė nemirktelėdamas. „Tris- dešimt svarų. Gal gali paskolinti ciga- retę?“

„Galiu“, tariau, „tik keistė...“

„Ką tu čia?“ nusijuokė Džakas. „Baha- mo salyne perku žemės sklypą...“

Giliai susimąstęs žingsniavau geografi- jos vadovėlio pirkti, kai išgirdau — kaž- kas mane šaukia. Žiūriu — atšlubuoja su- linkęs kregas. „Atsiprašau“, tarė, „ar tamsta nebūsi ponas Dikpikpetrik?“ Tik laiku pastebėjau senelio rankose storą knygą. „Ne“, atsakiau, „aš Makferson... Bet mačiau poną Dikpikpetriką žnam skersgatvy“.

A. N. Dičpetris

JUGOSLAVIJOS DARBININKŲ TARYBOS

Jugoslavija yra komunistinis diktatūri- nis kraštas, kaip ir Sov. Sąjunga ar Kini- ja. Bet tarp jos ir Sov. Sąjungos esama ir skirtumų. Pirmiausia, dar Stalino laikais ji atsisakė klausyti Maskvos ir dėl to Maskvos viršūnių akyse išvirtė į atskalū- nišką revizionistę. Iš tiesų tai reiškia, kad ji išėjo iš rusiškios imperijos ribų ir pradėjo kurti tautinį komunizmą.

Nors Sov. Sąjungos vėdai buvo vėl pra- dėję su ja flirtą, bet iki šių dienų jie vi- ske bė, kad Jugoslavijos pasirinktas ke- lias yra blogas kelias atžvilgiais. Chruš- čiovas, štai, prieš 10 metų sakė, kad Jugo- slavijoje sukurtosios darbininkų tarybos jokių būdu nepripilintos Sov. Sąjungai. Dabar lankydamas Jugoslaviją, jis kalbė- jo visiškai kitaip. Jam tos tarybos patiku- šios, ir jis pažadėjo atsiųsti komisijas su- spajinti su jų tarybų darbu.

Darbininkų tarybos, žinoma, ten yra to- kios pat, kokios buvo prieš 10 metų, tik Chruščiovas kitaip į jas pažiūrėjo. Jei jos būtų įvestos Sov. Sąjungoje, tai reikštų didesnę decentralizaciją ūkio reikaluose, didesnę žmonių įtaką pramonėje ir žemės ūkyje, dirbančiųjų žmonių suinteresuotu- mą. Tą naują tvarką Jugoslavija įsivedė tuojau, kai tik atsisakė klausyti Stalino. Kai kurios centrinės ministerijos buvo panaikintos, o kai kurios apkarpytos. Val- džia perėjo į 6 respublikų rankas ir toliau dar — į atskirų sričių, rajonų ir smulkes- nių bendruomenių. Nors gamybos priemo- nės ir toliau priklauso valstybei, bet vie- toje reikalus tvarko jau nebe partija ir vyriausybė, o darbininkų pačių rinktosios tarybos. Tos tarybos renka ir vadovauja- muosius žmones, nustatinėja atlyginimus, ką daryti su kapitalais, kur ką parduoti ir t.t. Įmonių pajamos priklauso nuo to, kaip tos įmonės sugeba verstis. Valstybė gali tvarkyti kainas tokių pirmojo būtinu- mo prekių, kaip duona, anglys, elektra, o visais kitais atvejais pats pirkėjas nu-

sprendžia, kiek jis turėtų mokėti už jam siūlomąjį gaminį. Dėl to neekonomiškos įmonės negali išsilaikyti ir bankrutuoja ar apsigundžia su kitomis.

Žinoma, kai įmonė blogai verčiasi, tada darbininkai gauna mažus atlyginimus. O jei įmonei gerai sekasi ir ji daro dide- lius pelnus, tai vis tiek neleidžiama žvais- tytis dideliais atlyginimais: yra nustatyta, koks gali būti didžiausias atlyginimas. Nors įmonėse yra komunistų, bet jie kiša- si tik tada, jei nebeįsisą bendrųjų valsty- bės reikalų. Nesusipratimų tarp įmonės darbininkų nebūna dėl to, ar čia skirti daugiau pinigų atlyginimams mokėti, ar daugiau įdėti jų įmonei plėsti ir gerinti. Jeigu kas nors kišasi, tai vietiniai srities ar rajono politikai. Jiems gali atrodyti, kad krašto ūkis reikalauja atliekamus ka- pitalus įdėti kur nors kitur, negu darbi- ninkų tarybos ir darbininkai norėtų, bū- tent, ten, kur jų labiau reikia. Tačiau dar- bininkų tarybos toliau greičia nevengia juo daugiau pinigų investuoti, kad paskui bū- tų daugiau pelno. Nemaža esama darbinin- kų, kur'e pasitenkina mažaisiais nustaty- tu atlyginimu, kad tik įmonė galėtų būti plečiama.

Kitaip tvarkomas ir partinių darbas.

Sov. Sąjungoje visur vyrauja „prikami“ agitatoriai ir kitokie partiniai pareigūniai. Jugoslavijoje, jei įmonėje ir yra para partinių, tai jie savo partinę pareigą atlieka nemokamai.

Nors pramonės gamyba didėja, bet į priekį žengiam tik per visokias klaidas. Iš pradžių buvo nemaža atsitikimų, kai per didelis įmonių skaičius gaminavo tas pačias prekes. Žodžiu, kai kurių dalykų būdavo jau per daug gaminama. Ilgainiui tokie reiškiniai išnyksta.

Antra, kai viskas smarkiai decentrali- zuota, nebėra kas labiau susirūpina bendri- nia's dalykais. Štai Jugoslavija, kaip sa- koma, galėtų patraukti nemažą turistų, bet jos keliai ir geležinkeliai atsilieki ir nėra kas jais pasirūpina. Bet tai tokie da- lykai, kurie galės būti pamažu sutvarkyti.

Tačiau ar Sov. Sąjunga iš tiesų galėtų pereiti į tokia tvarką?

Jugoslavų komunistai nedrąsiai pripa- žįsta, kad toks jų tvarkymasis su visomis darbininkų tarybomis iš dalies yra parems- tas užsienio kraštų socialdemokratų prak- tika. Nors politiškai tebėra diktatūra, bet užtat ekonomiškai viskas decentralizuota ir iš to žmonės laimi.

LIETUVOS GAMTA

VOVERAITĖ

Lietuvos miškuose gyvena trys „me- džiū“ žvėriukai: girinė kiaunė, miegalius ir voveraitė, kurią mes gerai pažįstame.

Bet ar tikrai jau mes ją taip gerai pa- žįstame? Pavyzdžiui, ar galima pavadinti voveraitę žiemos miegale? Nepaisant snie- go ir šalčio, saulė gali išvilioti voveraitę iš guštos-lizdelio. Taip, galima. Tiesą pa- sakius, voveraitė ir šiaip ne visuomet iš- miega visą žiemą savo apvaljame lizdely- je-guštoje aukštai medžioose be jokios pertraukos. Jeigu jai lizdelyje trūkdoma, tai ji žiemą iš savo pilaitės medžioose gali nusileisti į kokią nors olelę ar net į inkilą, atsigulti ten ir ramiai išsimiegoti. Tačiau normaliais atvejais voveraitė pasiryžusi praleisti šalčiausią žiemos laiką aukštai medžioose miegodama. Todėl rudenį ji prisikrauna „sėndėlius“ maisto. Medžių skylėse ir plyšiuose, žemės duobukėse ji prislapsto sau žiemai gilių, lazdynų ar bu- ko riešutėlių ir kaštonų. Išstius metus tas kuždota uodegaitė mažas žverčiukas renka, neša ir slepia visus tuos skanėstus sau žiemai. Kai didelis šaltis pažadina vove- raitę, tai ji pagrauzia šį tą iš savo atsargų. Ji dažnai užmiršta, kur paslėpė savo su- taupas, bet vis tiek arti jos yra tiek daug tokių „sėndėliukų“, taigi voveraitė visu- met suranda ką nors užkasti, ir tai ją sau- goja nuo šalčio ir alkio mirties. Blogiausiu atveju voveraitė užkanda eglų šišku — kankorėžių sėklę. Bet toks gyvenimas ne- leidžia jai nei kaip reikiant pailsėti, nei ji būna nuolat užsiėmusi. Atrodo, kad toks keitimasis tarp pasninkavimo ir maitini- mosi jai nėra geras dalykas, bet gamta jau tvarko, kad viskas būtų gerai.

Kas užtinka sniege voveraitės pėdsak- us, gali geriau prisirūpinti ir juos, nes jie daug ką atskleidžia. Kas matė voveraitę, tai bus pastebėjęs, kad ji negali bėgti taip, kaip pelės. Voveraitė sau būdingais šuo-

liais skuba šalin, panašiai kaip kiškiai. Ji taip e'giasi, nes jos užpakalinės kojukės ilgesnės negu priešakinės. Kiškiui reikia vis gerai pasispirti, kad toliau nušoktų ar į kalną greitai užbėgtų, o voveraitė — juo greičiau į medį užbėgti.

Su apgailestavimu reikia pasakyti, kad voveraitė yra blogesnė, negu apie ją ka- lbama, žinoma, jeigu iš viso čia galima kal- bėti apie blogumus. Ji mėgsta paplėškau- ti: vagia ne tik paukščiukų kiaušinukus, bet ir jauniklių nepaliekia. Ji išgraužia įe- jimus į lizdus, kad galėtų lengviau prie- eiti prie savo aukos, kurias ji ištraukia iš lizdų ir net iš inkilų. O ji gudruolė: net pati stato tam tikrus gaudymo lizdus su tarpšienio vožtuvu — dangčiu. Į juos pa- puolusi zylė, karaliukas-nyktukas ar rū- tegė-šikšta su jaunikliais jau dingsta ant visados.

Soduose labai mėgsta kriaušių sėklas, bet kriaušė meta žemėn ir tuo daro žalą.

Voveraitė galima ir prisijaukinti. Tik reikia turėti riešutų ir kantrybės. Kai ji pripranta, tai kai ateini prie jos buveinės medyje, o jos nematyti šokinėjant, reikia ją pavadinti kokių nors vardu ir vis šauk- ti taip pat. Voveraitė atsiranda, pribėga, užlipa drabužiais ant krūtinės ir lyg klaui- samai žiūri į akis. Tuomet jos reikia ne- apvilti — duoti riešutų jai. O kai užkan- džiauja, tai vienas malonumas žiūrėti, kai ji skaptuoja savo dantukais riešutą, taip greitai, lyg koku aparatu. O jeigu greit- neduodi riešuto, kai ji suėda, tai net į ki- šenę lenda pati riešuto pasiimti.

J. Čekauskas

— Sierra Leone vyriausybė spausdina Londono pašto ženklus, kurių nebereikės seilinti: paspausi, ir jie prilips, bet pašto ženklų rinkėjams bus nuostolis, nes tų ženklų nebus galima nulipdyti.

Lobių sala

1933 m. vasario 21 d. Ramiajame van- denyne prie negyvenamos salos priplaukė laivas, atvežęs grupę amerikiečių — lobių ieškotojų. Tačiau vietoj statinių su auksu, jie rado alkaną ir nusivylusį prancūzą. O dar prieš du mėnesius saloje buvo 3 pran- cūzai. Jie tikėjosi atrasti lobius. Juk šį sa- lė, vadinama Kokosu, ir yra garsi Lobių Sala, įkvėpusi Stivensoną parašyti roma- ną. Pasakiški lobiai — ne mitas. Šimtme- čius ši sala buvo savotišku „banku“, kur piratai laikė prisiplėštus turtus. Pačiais kukliausiais apsaikičiais, iš paslėptų ten lobių tik vienas Morgano lobis turi brangenybių 35-40 mlrd. dolerių sumai.

Ir kas tik nebendė atrasti brangenybes, ir kokių tik dramų nematė šis žemės lope- lis. 1896 m. angų karinio laivo kapitonas Šrapnelis, apakintas auksinio mirazho, pri- plaukė su laivu prie salos, išskė į ją ekipa- žą ir privertė visus savo pavaldinius ieško- ti lobių. Panaudojęs įprastus būdus, jis iš- griovė fugasais pusę salos, tikėdamasis, kad kurio nors sprogimo metu kartu su žė- mėmis dūmose sužibės brangūs karoliai, auksinės sągės, taurės, žvakidės ir pinigai. Jis būtų susprogdinęs visą salą nuo pra- džios iki galo, bet baigėsi sprogmenys. Ka- pitonas sugrįžo į Angliją tuščiomis, prara- do laipsnį ir tarnybą. Nuo to laiko visiems Anglijos karališkojo laivyno laivams buvo uždrausta net prisitarti prie gundančių krantų.

Sveičaras E. Visleris išgyveno šioje sala- je su vieninteliu draugu — šunimi net 20 sa- venoriškos katorgos metų. Ir, tur būt, jis buvo vienintelis, kuriam pavyko ten suras- ti ispaniškąją 1788 m. monetą, greičiausiai iškritusią iš jo pirmtakų kišenės.

Legendarinė lobių saugykla traukė ne tik avertūristus ir maniakus. Pavyzdžiui, pasaulinio masto lenktynininkas, automo- bių ir motorinių valčių konstruktorius M. Campbells lobių paieškoms išleido 100 tūkstančių dolerių. Garsus amerikiečių ad- vokatas, vėliau tapęs valstybiniu veikėju, apieškojo visą salą. Nuo to laiko praėjo de- šimtmečiai, tačiau net iki šio laiko stovi saloje viena palmė, turinti jo pavadinimą: Franklinas Delano Ruzveltas.

Daug technikos matė šioji palmė: ekskavatorius, buldozerius, dizelinius kūjus... Archeologai, kalnakasiai, sprogindtojai, geologai-žvalgai, narai — visi jie pabuvo- jo šalia jos.

Praėjusiais metais susiruošė į salą 3 prancūzai keliautojai: speleologas R. Ver- nis, rašytojas K. Soljė ir nuotykių romanų autorius Portelis.

Pastarieji lobių ieškotojai samprotavo maždaug taip: jeigu nepadėtų surasti bran- genybių technika ir mokslas, tai, ieškant lobių, gali padėti tik intuityja, uoslė! Pran- cūzai pasiėmė su savimi akvalangą, met- lų iešiklį ir laivelį, atsisakė nuo radijo, laivo, kuris galėtų juos pristatyti iki arti- miausios gyvenamos salos, nuo maisto. Jie turėjo maitintis, versdamiesi žvejyba ir medžiokle.

1962 m. gruodžio 18 d. prancūzai pri- plaukė būriu laivu prie salos ir išsikėlė su kukliu savo bagažu į 8 km ilgio ir 4 km pločio sausumos gabalėlį. Po trijų dienų jie nuleido laivelį ant vandens ir išplaukė į pirmąją žvalgomąją kelionę aplink salą. Tą pačią dieną paieškos nutrūko — tik vie- nam Verniui pavyko išsigelbėti iš įsisiau- tusių vandenyno bangų, o kitus du lobių ieškotojus amžiams prigludę vandenys.

DIEVO KARALYSTĖ

(17)

Alyva yra labai reikšmingas simbolis: senovės laikais iš jos buvo gaminama šviesa, tuo tikslu buvo naudojamas iš jos gautasis aliejus (2 Mozės 27:20). Ebrajai vadindavo alyvmedį šemen arba aliejaus medis. Senovėje alyvų aliejus buvo varto- jamas daugelyje brangių tepalų, naudoja- mų patepimui kunigų ir karalių; juo buvo atvaizduota šventoji dvasia, kuri buvo iš- lieta ant tikrosios „karališkosios kunigys- tės“ (2 Mozės 30:24). Ir nuo neatmenamų laikų alyvų šakos buvo naudojamos kaip ramybės simbolis. — 1 Mozės 8:11; Neė- mijo 8:15.

Jei tad alyva yra simbolis šviesos, ra- mybės ir dieviškos palaimos, ateinančios per šventąją dvasią, ir jei kitur yra pa- rodyta, kad kalnas yra simbolis karalystės, tai jau aišku, kad posakis „Alyvų kalnas“ reiškia karalystę šviesos, ramybės ir die- viškojo palaiminimo. O padėjimas arba pastatymas Jehovos „kojų“ ant šito kalno reiškia, kad ir vėl bus įsteigtas žemėje Dievo malonumas ir įstatymas, Jo šven- taji Karalystei tarpininkaujant.

Toks pritaikymas alyvų kalno pilnai su- tinka su apaštalo žodžiais (Rom. 11:17, 24), kuriais jis sulygina kuniškąjį Izraelį su apdirbinėtu ir geru alyvmedžiu, o pa- gonis atsivertėlius prilygina prie laukinių elvyų šakų, kurios buvo įskiepytos į vie- tas nulažytų prigimtų šakų (palyg. Jer. 11:16, 17). Pranašas aiškina, kad medžio šaknis yra Dievo pažadas, t.y. Abraomui duotasis pažadas, kad Abraomo ainija pa- galieju palaimins visas žemės gimines. Pa- galiau ta pati šaknis arba pažadas turės dviejų rūšių šakas — įskiepytas lauki- nio alyvmedžio šakas ir iš naujo įdėgtas- tias prigimtasias šakas, tada kai kuniško- jo Izraelio aklumas bus pašalintas ir kai tikėjimo akimis jie prėžvės į Išganytoją, kuris pirm 18 šimtmečių buvo nukryžiuo- tas, kaip auka už nuodėmes. Mes taip pat atsimename, kad per ilgą laiką kuniškasis Izraelis buvo vaizduojanti Dievo karalys- tės arba kalnas ir kad Evangelijos amžiaus dvasinis Izraelis yra vadinamas tikrąja Dievo karalyste, kaip mūsų Viešpatys yra pasakęs: „Nebijok mažasis būry, nes jūsų Tėvui patiko duoti jums karalystę“.

Iš šių dviejų karalysčių (dar pirm Je- hovos garbės pasirodymo jose ir padary- mo iš jų visos žmonių palaiminimo vago- mis) išsėdavo visa „pasaulio šviesybė“, visais tamsybės laikais; argi ne jie yra Senojo ir Naujojo Testamentų arba seno- sios ir naujosios sandoros atstovai? Argi ne jie atitinka dviem Viešpaties liudyto- jam ir dvejojiems alyvmedžiams, apie ku- riuos parašyta Zakarijo (4:3, 11, 12) ir apie kuriuos aiškiai kalbama Apreiškimo 11:4? Taigi anos dvi dalys kalno simboli- zuoja anų dviejų sandorų ir liudijimų pa- sekmes — Dievo Karalystės dangiškąją ir žemiškąją vaizdomąją.

Čia mes matome, kad dvi pusės alyvų kalno vaizduoja dvi dalis Dievo Karalys- tės, kurios, Dievo patvarkymu, skiriasi viena nuo kitos. Skirtumas tačiau nėra iš- kias, kad toje karalystėje viena dalis bus priešinga kitai. Padalinimas daromas dėl to, kad pasidarytų „Palaiminimų slėnis“, į kurį galės bėgti visi, kurie norės dieviš- kos pagalbos ir atgaivinimo, gyvendami dangiškos ir žemiškos karalystės globoje.

Atrodo, kad pranašų Dovydai buvo du- ta proga (Psalmė 84) pamatyti šitą didelį „palaiminimų slėnį“, aty prie Jehovos „kojų“, nes jis giedoja pirmiausiai apie Evangelijos amžiaus šventuosius ir vėliau apie tuos, kurie bus palaiminti būsimame amžiuje, sakdamas: —

„Kokios meilingos tavo buveinės, Kariuomenių Jehova! Ilgėjosi mano siela ir taip pat nyko Begeidsama Jehovos kaimų. Mano širdis ir mano kūnas Krykštauja gyvajam Dievui. Net ir žvirblis rado namus (Bus daugiau)

Kas domisi Tiesa, reikalaukite Knygų Katalogo. Neturtingiems siūnčiam veltui mažas knyges ir Traktatus. Pareikalvime sluskyte šiuo adresu: L.B.S.A. 212 E. 3rd Str. Spring Valley, Ill. U.S.A. (61632).

— Rusų kosmonautė Valentina Tereš- kova, kuri 6 dienas išbuvo Anglijoje, pa- klausta, ką gi ji čia nusipirko, atsakė: „Vi- siškai nieko. Mūsų parduotuvėse yra pa- kenkamai prekių“.

JEI REIKIA PASIŪSTI SIUNTINĮ

— KREIPKIS Į LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĘ,

2, LADBROKE GARDENS,

LONDON, W.11.

MAISTO SIUNTINIAI PERSIUNCIAMI

TIESIOG IŠ DANIJOS.

TAURAS

(A. BRIEDIS)

3, ST. DUNSTAN'S GARDENS,
LONDON, W.3
Tel. ACO 4374

SIUNTINYS NR. 10

10 jardų vienos arba 3 spalvų po 3į jar- do, lygių spalvų, tamsiai mėlynos, juodos, rudos, pilkos ar žalsvos, su įaudimais kraštuose ALL WOOL MADE IN EN- LAND. 100 proc. grynos vilnos, — su vi- sais mokesčiais tik 19 sv. 19 šil.

SIUNTINYS NR. 10 A

Toks pat kiekis 100 proc. grynos vilnos medžiagų, bet be įaudimų kraštuose ir juostelėmis, panašių spalvų, tik 16 sv. 16 š.

Prie tų siuntinių jūs dar galite pridėti 10 sv. svorio ir kitokių mūsų prekių, temo- kėdami tik už prekes. Į azijinę Rusiją — 15 šil. priedo.

Įvairūs maisto siuntiniai iki 44 sv. svo- rio galimai žemesnėmis kainomis. Pvz., 20 sv. grynų kiaušinių taukų, 10 sv. smulkaus cukraus, 10 sv. ryžių tik 12 sv. 9 šil. 3 p.

Greitas ir sąžiningas patarimas. Gar- rantuotas pristatymas.

LIETUVIŲ NAMŲ AKC. BENDROVĖ

1-2, LADBROKE GARDENS, LONDON, W.11.

BALANSAS 1963 M. SPALIO 31 DIENAI.

1962		1963		1962		1963
£15,000	KAPITALAS — INVESTUOTI PINIGAI	£15,000			TURIMASIS TURTAS	
	Registruotas kapitalas-15,000 akcijų po £1				NEKILNOJAMAS TURTAS:	
9940	Išduota akcijų — 10040 akcijos po £1, pilnai apmokėtos	10040		19020	Lietuvių Namai Londone	20058
496	KAPITALO ATSARGA			6415	Lietuvių Sodyba	6415
	Likutis 1962 m. lapkričio 1 d.	496		3413	BALDAI IR ĮRENGIMAI	7389
	APYVARTOS ATSARGA			1320	SPAUSTUVĖS ĮRENGIMAI	2032
3126	Pelnas	4125		—	AUTOMOBILIS	515
1000	Atsarga ateities mokesčiams	1000	5125	30168		36409
	PINIGAI, už kuriuos akcijos dar nėra išduotos			1000		6010
1686	PASKOLOS		1686		INVESTACIJOS	
8800	Paskola iš finansinės firmos	8800		415	Bedfordshire County Council	—
10798	Paskola iš lietuvių	8411		590	PREKIŲ IR PINIGŲ atsargos	
326	Hire Purchase skola	—	17211	212	Gėrimai, maistas ir kt.	583
	EINAMIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI			230	Patalynė, indai ir kt.	590
895	Neapmokėtos sąskaitos	1321		162	Kuras ir paukščiai	170
216	Valstybiniai mokesčiai	1140		885	Spaustuvės medžiagos	410
106	Pelno mokesčiai	206	2667	120	Nebaigti spaudos darbai	101
				45	Skolininkai	1061
				745	Paskola	120
				2705	Depozitai už el. įrengimus	45
				112	Pinigai banke—einamojo s-toj	726
					Pinigai banke—depozito s-toj	2917
					Pinigai kasose	103
37389		37225		37389		6826
						37225

Balansą parašais tvirtina Bendrovės Valdybos nariai:
S. NENORTAS J. VILČINSKAS

REVIZORIŲ PRANEŠIMAS LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖS NARIAMS

Mes esame gavę visą informaciją ir visus paaiškinimus, kurie mūsų įsitikinimu buvo reikalingi revizijai. Mūsų įsitikinimu, atskaitomybės knygos buvo laikomos tinkamai, kaip ir pateikiamos atskaitomybei.

Mes patikrinome balansą ir pridėjamą pelno ir nuostolio sąskaitą, kurios sutinka su atskaitomybės knygomis. Mūsų įsitikinimu ir pagal mums pateiktąją visapusišką informaciją ir pagal mums duotuosius paaiškinimus, anksčiau minėtos apyskaitos teikia Companies Act, 1948, įstatymo reikalaujamus duomenis to įstatymo nustatyta tvarka ir balansas duoda tikrą ir teisingą vaizdą apie Bendrovės padėtį spalio mėn. 31 d., 1963 m., o pelno ir nuostolio sąskaita duoda teisingą vaizdą apie Bendrovės pelną už metus, pasibaigusius tą dieną.

47, Oxford Street, London, W.1.
1963 m., gruodžio 16 d.

Kano, Creed, & Co. Auditors.
Certified Accountants.

PELNO/NUOSTOLIO APYSKAITA UŽ METUS LIGI 1963 M. SPALIO 31 D.

1962		1963		1962		1963
526	ISLAIDOS	608		4786	PAJAMOS	
1088	Turto nurašymai	1197		1202	Iš Lietuvių Namų — pelnas	3881
854	Palūkanos už paskolas	902		—	Iš Lietuvių Sodybos — pelnas	1227
184	Atlyginimas sekretoriui	205		5988	Iš Spaudos Skyriaus — pelnas	167
220	Telefonas	203		195		5275
25	Spauda, paštas ir kt.	27		5793	Atimti Spaudos sk. nuostolį	—
239	Banko mokesčiai	288		27		5275
100	Įvairios įstaigos išlaidos	104		45	Telefono ir kt. pajamos	66
	Revizija	1561		45	Depozito sąskaitos palūkanos	58
	Atlyginimas tarnautojams, kurie yra B-vės direktoriai	1561		45	Investicijų palūkanos	41
	Atimti sumas, įtrauktas į apyskaitas					
	PELNAS keliama į Pelno/Nuostolio Paskirstymo Sąskaitą	1906				
2674		5040		5910		5440
5910						

PELNO/NUOSTOLIO PASKIRSTYMO SĄSKAITA

1962		1963		1962		1963
934	ISLAIDOS	907		1386	PAJAMOS	
	Atsarga mokesčiams				Pelno likutis iš 1962 m. XI 1.	3126
	PELNO LIKUTIS sekantiems metams keliama į balansą	4125		2674	Pelnas atkeltas iš Pelno/Nuos- tolio sąskaitos	1906
3126		5032		4060		5032
4060						

LIETUVIŲ NAMŲ AKCINĖS BENDROVĖS VALDYBOS PRANEŠIMAS

Tryliktajam Metiniam Bendrovės Akcininkų Susirinkimui, kuris įvyks 1-2, Ladbroke Gardens, London, W.11, 1964 m. kovo 15 d., 2 val. popiet.

Valdybos nariai: S. Nenortas (pirmininkas), A. Pranskūnas, J. Vilčinskas, J. Lūža, V. Strimas, Z. Juras, P. Mašalaitis.

Pateikiamoji Bendrovės apyskaita už 1963 m. spalio 31 d. pasibaigusius metus rodo patenkinamus rezultatus visuo se Bendrovės skyriuose.

LIETUVIŲ NAMŲ ir Klubu pajamos ir pelnas sumažėjo, palyginus su pereinamais metais.

HEADLEY PARK Lietuvių Sodybos pajamos ir pelnas truputį padidėjo. Sodybos reikalams buvo įsigytas automobilis, kuris figūruoja balanse atskiru punktu.

Valdyba su pasitenkinimu konstatuoja, kad susidomėjimas Sodyba laikui bėgant ne mažėja, bet didėja.

SPAUDOS SKYRIUS pirmą kartą parodė truputį pelno, nors apyvarta šiek tiek sumažėjo. Šis skyrius praityje buvo nuostolingas. Dėka energingų tarnautojų pastangų galima pasidžiaugti pagerėjusia padėtimi. Perkamos tobulesnės mašinos ir tikimasi, kad geresnės darbo priemonės padės pasiekti dar geresnių rezultatų. Kai kurias mašinas akcininkai galės pamatyti, atvykę į Akcininkų Susirinkimą.

Atskaičius visas išlaidas ir padarius reikiamus turto nurašymus (depreciation £608), pelno už 1963 metus išeina £1906. Atėmus £907 valstybiniais mokesčiams, pertekliaus išeina £999. Prie šios sumos pridėjus likutį iš 1962 metų £3126, į sekančius metus keliama £4125.

Bendrovės savitarpinio bei kultūrinio pobūdžio veikla ir pereinamojo Akcininkų Susirinkimo priimtoji rezoliucija, liečianti atsisakymą nuo reguliarių dividendų mokėjimo, duoda pagrindo tikėtis, kad Bendrovė gali būti atleista nuo valstybinio bendrovių mokesčio. Pasiteiravimai apie tai jau padaryti ir tų žygių rezultatai bus pranešti vėliau. Bendrovės valdyba žvelgia į ateitį su pasitikėjimu ir kviečia akcininkus, DBLS narius ir kitus lietuvius ir toliau Bendrovės veiklą remti ir ją domėtis. Bendrovės tarnautojams, bendradarbiams ir ta'kininkams valdyba reiškia nuoširdžią padėką.

Pagal Bendrovės įstatų numatytą tvarką J. Lūža ir Z. Juras atsistatydina iš valdybos ir sutinka būti vėl renkami. Bendrovės revizoriai, Kano, Creed & Co., sutinka tęsti savo pareigas ir jie bus toms pareigoms paskirti remiantis 1948 m. Bendrovių Įstatymo 159 paragrafu.

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖS AKCININKAMS

Šiuo pranešama, kad Tryliktojo Metinio Bendrovės Akcininkų Susirinkimas įvyks 1-2, Ladbroke Gardens, London, W.11, sekmadienį, 1964 m. kovo 15 d., 2 val. p.p., sekantiems tikslams:

1. Patvirtinti protokolą paskutinio Metinio Akcininkų Susirinkimo, įvykusio 1963 m. kovo 24 d.
2. Išklauyti ir pasvarstyti Valdybos pranešimą ir apyskaitą už metus, pasibaigusius 1963 m. spalio 31 d., ir revizorių pranešimą.
3. Nustatyti Valdybos narių atlyginimą.
4. Išrinkti Valdybos narius.
5. Svarstyti kitus eilinio pobūdžio Bendrovės reikalus.

1964 m. vasario 18 d.
Bendrovės Valdybos įgaliotas
A. PRANSKŪNAS
Sekretorius

PASTABOS

Akcininkas, turįs teisę dalyvauti ir balsuoti Metiniam Susirinkimui, gali įgalioti kitą asmenį susirinkime dalyvauti ir balsuoti ir toks paskirtas asmuo gali būti ir ne-
akcininkas. Kiekvienas įgaliotas asmuo privalo turėti raštišką įgaliojimą, nurodantį įgaliotus akcininko vardą, pavardę, adresą, akcijų numerius ir skaičių.
Lietuvių Namų Bendrovės metinės apyskaitos kopija bus pasiūsta kiekvienam akcininkui, pranešusiam savo adresą ir pareiškusiam norą tokią kopiją gauti.

Europos lietuvių kronika

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ NAMŲ B-VĖS

AKCININKAMS

Apyskaitos ir balansai už metus, pasibaigusius 1963 m. spalio 31 d., yra paskelebi ti „Europos Lietuvių“. Šių metinių apyskaitų kopija bus pasiųsta kiekvienam akcininkui, kuris pageidautų tokią kopiją asmeniškai gauti ir kuris praneštų savo adresą.

Bendrovės Valdyba negali vadovauti tu rimajai akcininkų kartotekei, nes labai didelė dalis akcininkų nesiteikė informuoti Bendrovės apie adresų pakeitimą. Todėl tenka pasinaudoti „Europos Lietuvių“, kaip tinkamiausia priemone palaikyti ryšius su akcininkais.

LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖ

1, Ledbroke Gardens, London, W.11.

SUBUVIMAS SU DRAUGAIS

Vasario 16-oji Lietuvių Namuose Londone praėjo ypač maloniai. Susirinko ypač gausus būrys lietuvių draugų anglų ir pėvertųjų kraštų įvairių organizacijų ir laikraščių atstovų.

Minėjime dalyvavo J.E. Lietuvos Ministras B.K. Bažutis, Pasiuntinys Patarėjas V. Balickas su ponia, Skotijos lietuvių atstovė Serafinaitė, DBLS Pirmininkas J. Vilčinskas, Lietuvių Namų Akc. B-vės Pirmininkas S. Nenortas ir kt.

Svečiai buvo aprūpinti DBLS Pirmininko J. Vilčinsko paruoštu pranešimu apie ūkinę padėtį Lietuvoje.

Kokteilus ir maistą svečiams nešiojo tautiniais rūbais apsirengusios lietuvių tės. Šio pobūvio rengėjai — DBLS joms reiškia nuoširdžią padėką.

1863 METŲ SUKILIMO MINĖJIMAS

Vasario mėn. sueina 100 metų, kai buvo nuslopinamas 1863 m. prieš rusus prasidėjęs sukilimas Lietuvoje, Lenkijoje ir Baltgudijoje.

Šio svarbaus istorinio įvykio minėjimas įvyks šeštadienį, vasario 22 d., 4.30 val. po pietų, Londone, Polish Hearth, 55 Princess Gate, S.W.7.

Minėjimą rengia Lietuvių - Lenkų Adomo Mickevičiaus vardo draugija kartu su Baltgudžių Sąjunga. Paskaitas apie sukilimo vadus tautinėmis kalbomis skaitys: F. Neveravičius apie kun. A. Mackevičių lietuviškai, K. Okulicz apie Z. Sięrakauskį lenkiškai ir kun. L. Horosko apie K. Kalinauską baltgudiškai.

Visi paskaitų vertimai į anglų kalbą bus

išdalyti minėjimo dalyviams.

Meninėje dalyje dalyvaus visos trys tautybės. Lietuviams atstovaus Birutė Valterienė.

Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti minėjime.

Bilietai prie įėjimo.

NOTTINGHAMAS

VASARIO 16—SIOS MINĖJIMAS

Vasario 22 d., 6 val. pp., ukrainiečių klubo salėje (30 Bentick Rd.) rengiamas platesnio masto sudėtinis trijų kolonijų — Derby, Mansfieldo ir Nottinghamo — Vasario 16 d. minėjimas Nottinghamame. Programoje J. Lūžos paskaita ir sveikinimai. Meninę programą išpildys vietinės visų rengiančiųjų pajėgos. Po to bus dar linksmoji dalis, muzika, loterija. Tęsis iki 11 val.

Gautasis parengimo pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

Sekmadienį, vasario 23 d., 12.15 val., St. Patrick bažnyčioje, London Rd., lietuviams pamaždos. Mišios užprašytos už Lietuvą. Pamaldas laikys kun. J. Kuzmickis.

Kviečiame dalyvauti kaip minėjime, taip ir pamaldose senus ir jaunus, iš arti ir toli. Taip pat prašome laikytis punktualumo.

DBLS Skyriaus Valdyba

BIRMINGHAMAS

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 22 d., 6.30 val., Big Bulls Head restorano salėje, 75 Digbeth, Birmingham 5, DBLS Birminghamo Skyriaus Valdyba rengia Vasario 16-tosios minėjimą.

Programoje: Dr. K. Valterio paskaita ir linksmoji dalis, kurios metu gros akordeonistas A. Buividas iki 11.30 val.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

PAIEŠKOJIMAI

BURSTEINAS Adomas, gimęs 1911 m. Šilelio kaime, prie Raudondvario, Kauno apskr., 1947 m. iš Vokietijos išvažiavęs į Angliją, pats ar žinantieji apie jį, prašom rašyti: Alex Burstein, 1638 Wyandotte Ave., Cleveland 7, Ohio, USA.

LEDAS Vaclovas, emigravęs į Angliją 1947 m., paskui gyvenęs Melbourne, Australijoje, ir ten dirbęs prie telefono laidų tiekimo, pats ar žinantieji apie jį prašom rašyti: Juozas Gudynas, 181 Highbury Rd., Kings Heaths, Birmingham, Gt. Britain.

MŪSŲ RĖMĖJAI

Apsimokėdami už kalendorių, Nidos Knygų Klubas knygas ir „Europos Lietuvių“, šie tautiečiai dar yra pridėję aukų: 14 šil. D. Kaniauskas, 8 šil. K. Gražulis, po 6.6 šil. A. Rusys ir R. Gustaitis, po 4 šil. V. Puidokas, Ad. B-tis, P. Ruzgas, B. Totoraitis, V. Bumblauskas, K. Vaitekaitienė, P. Veikšra, M. Mozuras, J. Čepas ir M. Linkevičius, 2.6 šil. A. Putcė.

MANCHESTERIS

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

DBLS Manchesterio Skyrius vasario 29 d., šeštadienį, 5.30 val. vakare, Cheetham Town Hall salėje rengia

Nepriklausomybės šventės Minėjimą.

Programoje:

a) D. Banaičio paskaita;

b) Meninė dalis, kurią išpildys Manchesterio choras, vadovaujamas T. Buroko, ir tautinių šokių grupė, vadovaujama I. Šneilytės.

Po programos šokiai iki 11.30 val. Baras veiks iki 11 val.

Šokiams gros E. Lukšaičio vadovaujama „Rhythm Group“.

Kviečiami visi Manchesterio ir apylinkės tautiečiai atsilankyti į šį minėjimą.

Skyriaus Valdyba

DVIDESIMTMEČIO VEIKLOS MINĖJIMAS

Vasario 1 d. Manchesterio Liet. Soc. Klubu patalpose įvyko šioje apylinkėje retai pobūdžio pobūvis, kurio metu buvo paminėta vietinių meninių ir sporto pajėgų 20 metų veikla ir pagerbti patys šios srities darbuotojai. Pobūvyje dalyvavo Manch. liet. bendrojo choro nariai su savo vadovu T. Buroku, Manch. liet. jaunimo tautinių šokių grupė su vadove I. Šneilyte, buvusios vaidybos sekcijos atstovas D. Dainauskas, Sporto sekcijos atstovas Aleknavičius ir svečiai, kurių tarpe DBLS Tarybos narys D. Banaitis, Bradfordo Pabaltijo valstybių bendravimo K-to administratorė ir Bradfordo liet. meninių pajėgų organizatorė O. Peleckienė, Bradfordo liet. Klubu „Vytis“ sekretorius Bučys, vietinių organizacijų atstovai, paskiri bendruomenės nariai ir Manch. Liet. Koord. K-to pirmininkas kun. V. Kamaitis. Pobūvį surengė Manch. Liet. Koord. K-tas.

Pobūvio šeiminių pakviestas Pilkauskas apibūdino šio vakarojo prasmę, o meninių ir sporto pajėgų dabartinis vadovas ir Klubu pirm. V. Kupstys trumpai referavo tų pajėgų 20 m. veiklą. Jis išreiškė padėką visiems dirbusiems ir darbą tęsiantiems. Ypatingą padėką reikėjo chorui vedėjui T. Burokui. Po to buvo perskaitytas buv. Manch. liet. meninių pajėgų vadovo L. Venckaus laiškas iš Amerikos, kuriame jis sveikina menines pajėgas ir reiškia daug šiltų linkėjimų ateičiai.

D. Banaitis savo žodyje pabrėžė lietuviškos dainos svarbą tremtyje. Bučys kvietė glaudžiai bendradarbiauti apylinkėms ir kolonijoms. Daugiausia pagyrimų susilaukė T. Buroko kalba, kurioje jis pabrėžė, kad kalbų, nors ir gražiausių, rezultatai yra menki, jei tų kalbų mintys nėra paremtos darbu. Kun. Kamaitis dėkojo meninėms ir sporto pajėgoms už darbą, kuriais džiaugtis turėjo daug progų ir visa Manch. liet. bendruomenė.

Toliau tęsėsi vaišės, kurias paruošė Kupstienė. Pobūvis prabėgo jaukioje nuotaikoje.

P. A.

LEICESTERIS

SUSIRINKIMAS

Kovo 1 d., 3 val. p.p., 44 St. James Rd. šaukiamas visuotinis Leicester skyriaus narių susirinkimas.

Susirinkimui yra numatyta ši dienotvarkė: Leicester skyriaus valdybos ir atstovo į visuotinį Sąjungos suvažiavimą rinkimai ir kiti einamieji reikalai. Nariams dalyvavimas būtinas. Taip pat prašomi atsilankyti ir kiti susipratę lietuviai, kad ir nenariai.

Aukščiau paminėtoju laiku nesusirinkus reikiama narių skaičiui, remiantis sąjungos įstatais, už valandos susirinkimas įvyks, nežūrint susirinkusių narių skaičiaus.

DBL S-gos Leicester skyr. V-ba

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

J. Gliaudos — House upon the sand — 28.6 šil.

J. Narūnė — Gintaro takai — 14 šil. M. Katiliškis — Šventadienis už miesto — 36.8 šil.

S. Salminen — Katryna — 36.8 šil. J. Ignatonis — Lūžiai — 22 šil.

A. Tyruolis — Metų vingiai — 22 šil. A. Nevardauskas — Pajūriais, pamariais — 36.8 šil.

Vytauto Mačernio Poezija — 33 šil.

Taip pat priimama prenumerata lietuviškos periodikos — žurnalų ir laikraščių.

Rašyti: DAINORA, 14, Priory Rd., Kew, Surrey.

COVENTRY

VASARIO 16-JI

46-tųjų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metų minėjimas Coventryje įvyko praėjusį šeštadienį. Jaukioje, vytingai vėliavom papuoštoje, City Engineer's salėje susirinko gražus būrys coventriškių ir jų svečių iš Nottinghamo, Londono ir kitur.

Minėjimą atidarė Coventry DBLS Skyriaus pirmininkas J. Dimša, pakviesdamas prezidentu DBLS sekretorių A. Pranskūną, Mr. J. Johnstoną, Nottinghamo DBLS Sk. pirmininką K. Bivainį ir Coventrio latvių atstovą.

Pagrindinę kalbą pasakė A. Pranskūnas. Tareš įžangos žodį kitataučiams svečiams angliskai, toliau kalbėjo į lietuvių, ilgiau sustodamas ties DBLS veikla ir mūsų visų uždaviniams tremtyje.

Po jo kalbėjo K. Bivainis ir sveikino latvių atstovus.

Toliau kalbėjo lietuvių bičiulis Mr. J. Johnstonas: apžvelgęs didingą Lietuvos praeitį, grįžo prie dabarties, nurodė naujų būdų laisvės kovai vesti.

Oficialioji minėjimo dalis baigta Tautos himnu.

Mininėje programos dalyje gražiai pasirodė Nottinghamo jaunimo tautinių šokių ir dainų grupė, vadovaujama E. Vainorienės, V. Gasperienės ir Br. Čiudiškio. Erna Jurkskaitė jautriai padėklamavo „Lietuvą“ ir Maironio „Poeto norą“.

Svečiai buvo pavaišinti puikia vakariene, globojami malonių šeiminių.

Pirmadienį Coventrio Telegraphas paminėjo šį įvykį ir išsispasindino tautinių šokių nuotrauką.

Pagarba energingajam Jonui Dimšai, kurs nenuleidžia rankų, visus vis judina ir kelia iš dabartinio tremties letargo.

K.

Padėka

Coventrio DBLS Skyriaus Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems Vasario 16-sios minėjimo kalbėtojams, Nottinghamo jaunimo tautinių šokių ir dainų grupei ir visiems kitiems, prisidėjusiems savo darbu ar kitokia parama surengti šį rengimą.

Skyriaus Valdyba

ITALIJA

SIMPATIJOS LIETUVAI YRA GYVOS

Nežiūrint nepalankios padėties pasaulyje sovietų pavergtiems kraštams, simpatijos lietuvių tautai yra labai gyvos Italijoje. Tai parodė ir praėjusios šventės, kurių metu PLB Italijos Krašto Valdyba gavo ar pasiekė šventiniais sveikinimais bei linkėjimais su daugybe įtakingų Italijos organizacijų bei žmonių. Jų tarpe reikia paminėti Italijos prezidento Segni sveikinimus, min. pirmininko Moro, užs. reikalų ministerio Saragat, vidaus reikalų min. Taviani, Italijos maršalo Bastico, buvusio min. pirmininko Scelba, buv. min. pirm. Fanfani, senatorių Cingolani, Ciasca ir Angellilo, karo ministerio Andreotti, buvusių ministerių Gonella, Togni, Gudi Cingolani, deputatų Bonomi, Dal Falco, Dominedo, Spataro.

Sveikino taip pat Italijos ambasadorius prie šv. Sosto, JAV ambasadorius, Turcijos, Irano, Belgijos, Prancūzijos ambasadoriai ir buvęs Italijos ministras Lietuvoje baronas Di Giura bei eilė kitų diplomatų.

Nuoširdūs sveikinimai buvo gauti iš Europos parlamento pirmininko J.E. Gaetano Martino ir San Marino respublikos valstybės sekretoriaus Bigi.

Pažymėtina, kad labai gražius sveikinimus atsiuntė Bardi miesto burmistras Dr. Margaritelli ir kleb. prel. Marchesi, kur yra pastatytas lietuviškas kryžius.

Iš Vatikano sveikinimus atsiuntė valstybės sekretorius kard. Cicognani bei kard. Pizzardo, kard. Confalonieri ir kard. Lercaro. Be to, gauti nuoširdūs sveikinimai iš J.E. arkiv. Samorė, nepaprastiesiems Bažnyčios reikalams kongregacijos sekretoriaus, arkiv. Carpino, consistorialinės kongregacijos sekretoriaus bei kitų aukštų Vatikano valstybės sekretoriato pareigūnų.

Sveikino taip pat ukrainiečių arkiv. Bučko, arkiv. Malchiodi, Ravenna arkiv. Baldassari, Tivoli, vysk. Faveri ir eilė kitų aukštų dvasiškų.

PLB Italijos Krašto naujai išrinktos valdybos sudėtis yra tokia: pirm. prel. Vincas Mincevičius, vicepirm.-sekr. Kazys Lazoraitis ir išdininkas prof. Dr. kun. Juozas Zeliauskas, SDB.

Nemaža sveikinimų gavo ir ELTA-Press redakcija, kurių tarpe Vatikano, Italijos ir Ispanijos radiofonų, eilės užsienio ir italų žinių agentūrų bei laikraščių, kurie visi išreiškia ELTA-Press biuletenį teikiamųjų žinių naudingumą ir pasigėrėjimą išori ne forma bei turiniu. Kai kas pageidauja, kad biuletenis būtų dažniau leidžiamas. Įdomu, kad į ELTA-Press biuletenius dideli dėmesį kreipia kultūros žurnalai.

PRANCŪZIJA

PR. LIET. B - NĖS JAUNIMO KOMISIJA

Pereitą rudenį pradėjusi veiklą Pr. Liet. B-nės Jaunimo Komisija tęsia studijų-pokalbių ciklą liuanistikos klausimais. Sausio 31 d. jaunimui apie lietuvių kalbos kilmę bei jos savybes kalbėjo prof. A. Greimas.

Jaunimo Komisijoje veikianti Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupė energingai ruošiasi įvairiems pasirodymams.

Šiais metais teutinių šokių grupėje šoka: J. Babarskaitė, A. Clement, A. Kurapkaitė, P. Klimas, P. Liutkus, A. Martinaitė, M. Martel, K. Masiliūtė, L. Masilius, A. Mončys, G. Norvilaitė, A. Pagnier ir M. Pagnier.

Kovo 15 d. Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupė vėl pakviesta dalyvauti Sorbonos u-teto ruošiamame tarptautiniame folkloro festivalyje.

Stud. A. Gerbenytė (iš Čikagos) ir stud. K. Raudis (iš Vokietijos) atvyko į Paryžių prancūzų kalbos studijuoti.

PARYŽIEČIAI TARPTAUTINEJE VEIKLOJE

Min. E. Turauskas pereitą rudenį antrą kartą iš eilės išrinktas Pavergtųjų Europos Tautų Seimo (ACEN) Paryžiaus Delegacijos pirmininku.

A. Venskų paskirtas Vidurio ir Rytų Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos (UCDC) nuolatinio delegato Pavergtųjų Europos Tautų Seimo (ACEN) Paryžiaus delegacijoje.

I. Turauskienė, Pasaulinio Motinų Sąjūdžio (MMM) tarptautinė sekretorė, redguoja šio sąjūdžio biuletenio skyrių „Evenement“, kuriame komentuojami aktualiausiai šių dienų gyvenimo klausimai.

MŪSŲ MENININKAI

Dail. P. Gailius, viešėdamas JAV-se, pereitą rudenį Čikagoje buvo surengęs savo kūrinių parodą Čiurlionio galerijoje. Parodoje buvo išstatyta 50 kūrinių: 20 akvarelų, 9 aliejaus ir 21 grafikos darbas.

Dail. V. Kasiulio paroda vyks nuo sausio 25 d. iki kovo 18 d. New Yorke, d'Alessio galerijoje.

Dail. T. Valius pereitais metais nuo balandžio iki rugsėjo mėn. gyveno ir dirbo Paryžiuje, atvykęs iš Kanados. Tai jau antas kartas, kai jis po karo atsilanko Paryžiuje. T. Valius yra vienintelis užjūriuose gyvenęs lietuvis dailininkas, kuris reguliariai atvyksta Europon pasirinkti kūrybinių impulsų.

Vasario 1-15 d.d. dail. T. Valiaus darbai buvo išstatyti Paryžiaus Beaux-Arts galerijoje.

MIRUSIEJI

Prieš Kalėdas mirė Antanas Bartoševičius Clermont (Oise) ligoninėje. Vėlonis gimė 1887 m. Vaškų parapijoje, Panevėžio apskr. 1910 m. pabėgo iš caro kariuomenės ir per Vokietiją pėsčias atvyko Prancūzijoje. Apsigyvenęs Paryžiuje, čia dirbo kaip langų valytojas. Kai 1911 m. J. Gabrys įsteigė Lietuvių Informacinį Biurą, kėlusį Lietuvos nepriklausomybės klausimą, šio biuro vadovybe talkino ir Ant. Bartoševičius su J. Varnu. A. Bartoševičius atidžiai sekė Prancūzijos gyvenimą ir rašinėjo įvairiais visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo klausimais socialistinėje Amerikos lietuvių spaudoje („Vienybė Lietuvninkui“, „Kovai“), pasirašinėdamas Amūro ir Antanėlio slapyvardžiais.

Sausio 13 d. mirė prof. G. Matore tėvas Emile Matore, 83 m. amžiaus.

Vincas Juodžbalis mirė 1963.V.21 Tournon. Palaidotas vietos kapinėse.

S. Žilinskui pastatytas Tain-Hermitage kapinėse paminklas, ir jo kapas gražiai papuoštas.

O.V. MILASIAUS LIETUVISKŲJŲ PASAKŲ NAUJA LAIDA

Praeitų metų pabaigoje pasirodė O.V. Milašiaus lietuviškų pasakų nauja laida. Išleido A. Silvaire leidykla. Lietuviškų pasakų rinkinys prancūziškai pavadintas „Contes Lithuaniens de Ma Mere L'Oye“. Knygos viršelį iliustravo skulptorius A. Mončys.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Great Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Leidžia Liet. Namų Akc. B-vė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS V-ba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

Redakcija rankraščius talso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22 šil., atskiras nr. 1 šil.; doliu kraštuose — 6 doliu metams; Vokietijoje — DM 22.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesilima atsakomybės.

Mieli tautiečiai,

Dabar pats laikas pasirūpinti velykiniais siuntiniais giminėms ir artimiesiems Lietuvoje!

Nepraleiskite progos pasinaudoti mūsų paruoštais ypač vertingais, gerais, patraukliais ir labai žemom kainom siūlomais šiais šventiniais siuntiniais:

VELYKINIS SIUNTINYS NR. 1

6 svarai miltų, 2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, ½ sv. arbatos; ½ sv. kakavos, 1 sv. saldainių, 2 sv. ryžių, 1 dėž. Nescafe; 1 sv. razinkų, ½ sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. lašinių; 1 sv. cukraus.

Kaina tik 10 sv.

VELYKINIS SIUNTINYS NR. 2

3 jardai puikios vilnonės medž. paltui; 3½ jardo grynios vilnos angliškos medžiagos kostiumui; 4 jardai puošnaus nailono suknelei; 3 šilkinės patrauklios skarelės; 2 poros nailoninių kojinių; 1 vyr. arba moteriškas grynios vilnos nertinis; 1 išieginiai vyr. marškiniai; 1 sv. saldainių ir 1 pora vilnonių vyr. kojinių.

Kaina tik 30 sv.

Prie nurodytų kainų nebereikia nieko primokėti, nes į jas įeina maitas, pasiuntimas, draudimas, supokavimas, licenzijos ir visi kiti mokesčiai.

Mieli tautiečiai, norime priminti, kad mes esame maisto specialistai ir maistu prekiaujame Londone jau nuo 1938 metų!

Todėl turime visas galimybes pasiųsti ir siunčiame į Lietuvą maistą pigiausiomis kainomis, geriausios kokybės, tinkamiausiai įpakuotą ir greičiausiai — tiesiai iš savo krautuvų ir sandėlių.

Duodame lengviausias išsimokėjimo sąlygas ir pilnai atsakome už siuntinių pristatymą.

Siunčiame taip pat jūsų pačių sudarytuosius siuntinius

Baltic Stores Ltd.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E.2, ENGLAND.

Tel.: SHO 8734.

Mūsų Skyrius yra Manchesterio Lietuvių Kiube: 121, Middleton Rd., Manchester 8.